

Årsredovisning 2019

Bengtsfors kommun

**BENGTSFORS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Året som gått	4
Sammanfattning	10
Kommunstyrelsens ordförande	11
Kommunstyrelsen	13
Organisationsschema	14
Kommunstyrelsens bedömning av året som gått	15
Samhällets utveckling	16
Information och kommunikation	21
Sammanfattande finansiell analys	23
Kommunens finansiella strategier	24
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	26
Personalredovisning	37
Miljöredovisning	39
Kommunen som samhällsbyggare	42
Utbildning	43
Social välfärd	45
Kultur och fritid	47
Offentliga miljöer	49
Affärsdrivande verksamheter	50
Framtidsbedömning	52
Driftredovisning	53
Ekonomisk analys av kommunstyrelsens verksamhetsområden	55
Riskbedömning	58
Resultaträkning	60
Resultatanalys	61
Kassaflödesanalys	64
Balansräkning	65
Analys av balansräkningen	67
Noter	68
Ekonomisk analys – fjärrvärmeverksamhetens påverkan	73
Finansiell profil	75
Redovisning av de kommunala bolagen	77
Redovisningsmodell	79
Redovisningsprinciper	80
Resultaträkning för Bengtsfors kommun för fem år	81
Nyckeltal för Bengtsfors kommun fem år i sammandrag	82
Revisionsberättelse	83
Snabbfakta om Bengtsfors	86

Året som gått

Angelica Mattsson, Robert Fridh och Fredrik Lund från Fridh & Hells Bygg AB på Framtidsdagen. Foto: Sofia Magnusson

FRAMTIDSDAGEN

Den 12 september genomfördes Framtidsdagen i Bengtsfors i Strömkullegymnasiets lokaler och på Tingshustorget. På plats fanns ett trettiotal utställare inom vidareutbildning, kompetensförsörjning och entreprenörskap. Dagen startade med en branschdag för elever i årskurs 7 till 9 och avslutades med en karriärkväll för föräldrar och allmänhet. Hela dagen var en möjlighet för lokala arbetsgivare att visa upp sig för framtida medarbetare samtidigt som eleverna och allmänheten fick insyn i arbetslivet och vår lokala arbetsmarknad.

DALSLAND *kommer på besök*

DALSLAND BESÖKTE STOCKHOLM 20–21 JANUARI

Bengtsfors kommun, Steneby, Ahlstrom-Munksjö Paper AB, Rexcell Tissue & Airlaid AB och Kåpi Tvätt AB ingick i en delegation på drygt 50 personer från Dalsland med representanter från alla Dalslands kommuner. Dalslandsdelegationen besökte Stockholm 20–21 januari för att träffa möjliga hemvändande dalslänningar och nybyggare samt för att prata om utvecklingen i Dalsland.

2019 ÅRS MILJÖPRIS TILL JONAS FRED HELL

Jonas Fred Hell har tilldelats Bengtsfors kommuns miljöpris 2019. Han driver firmorna Fridh och Hell's AB och Masivhus AB. Han fick ta emot pris och blommor vid kommunfullmäktiges julavslutning på restaurang Stenebygrytan. Syftet med priset är att lyfta fram goda förebilder som kan engagera andra och ge ökad uppmärksamhet för miljöfrågorna.

Foto: Niklas Eriksson

LADDNINGSTATIONER FÖR BESÖKARE MED ELBIL

Laddningsstationer för att besökare ska kunna ladda sin elbil under besöket sattes upp vid kommunkontoret och vid tekniska kontoret på Industriegatan.

PODDEN "UNG I BENGAN"

Ung i bengan är en podd med fem avsnitt som startades 2019. Sju ungdomar mellan 15 och 19 år i Bengtsfors kommun pratar om olika ämnen som rör deras liv och vardag. I varje avsnitt medverkar en inbjuden gäst med anknytning till ämnet.

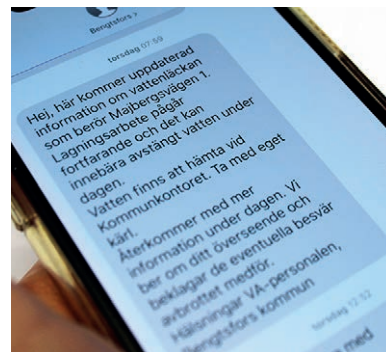
Illustration: Sofia Magnusson

EFFEKTIVARE BEMANNINGSHANTERING

En bemanningsenhet har inrättats inom vård och omsorg. Enheten ansvarar för att bemanna verksamheterna inom kommunens äldreomsorg. Samtidigt som den nya enheten startade gick Bengtsfors kommun igång med ett digitalt verktyg som stöd för en effektivare vikarieanskaffning. I det nya digitala verktyget, Time Care Pool, som är tillgängligt på webben kan vikarierna själva ange vilka tider de är tillgängliga för arbete. Där finns även möjlighet att välja vilken arbetsplats man helst vill arbeta på.

Madeleine Augustsson, bemanningsenheten, Anna-Karin Widén, projektledare, Lena Petterson, bemanningsenheten och Carita Larsson, enhetschef.
Foto: Sofia Magnusson.

INFORMATION OM DRIFTSTÖRNINGAR VIA SMS

För att snabbt kunna informera om planerade eller oplanerade insatser som leder till driftstörningar för våra VA-kunder, har Bengtsfors kommun skaffat ett system för att meddela de drabbade med hjälp av sms-utskick.

Vid ett utskick utgår vi från det geografiska området som är drabbat och skickar meddelanden till de mobilnummer som är registrerade på adresser i området. Om du har en mobiltelefon som inte är kopplad till din adress (företagstelefon etc.) kan du själv registrera ditt nummer till din bostadsadress med hjälp av e-tjänsten nedan. Du kan också knyta fritidshuset, arbetsplatsen eller andra adresser till ditt mobilnummer.

Foto: Anna Sandström

SAMVERKANDE SJUKVÅRD VINNARE AV GÖTAPRISET 2019

Samverkande sjukvård, där Bengtsfors kommun är med, vann Götapriset 2019. Priset delas ut till bästa utvecklingsprojekt inom offentligt finansierade verksamheter. Samverkande sjukvård var en av fem finalister bland 383 insända bidrag.

Året som gått

Kostchef Göran Wahlgren intervjuas av SVT kring svenska råvaror.

STOR ANDEL SVENSKA RÅVAROR ANVÄNDS

Bengtsfors kommun har uppmärksammats på grund av att måltidsenheten till 98 procent använder svenskt kött till måltiderna för barnomsorg, grundskola och äldreomsorg. Vid en titt på statistiken visar det sig att måltidsenheten även använder en stor andel svenska råvaror över lag. Alla ägg som används är till exempel svenska och mejerivarorna till 98 procent.

Foto: Sofia Magnusson.

TURISTBYRÅN PÅ PLATS PÅ STORGATAN 8

Bengtsfors turistbyrå bytte under året lokalisering från Sågudden till centrala Bengtsfors. Turistbyrå ligger nu på Storgatan 8 i tidigare Nordeas lokaler.

HASTIGHETSSÄNKNINGAR I TÄTORTERNA

Under våren 2019 sänktes hastigheterna i kommunens tätorter. Nu råder 40 kilometer i timmen inom tätbebyggda områden i stora delar av Bengtsfors kommun vilket är en sänkning från tidigare hastighetsgräns på 50 kilometer i timmen.

Syftet med hastighetssänkningarna är att skapa en säker trafikmiljö samt att minska utsläpp och buller. Forskning visar på betydande vinster vid sänkt hastighet från 50 till 40 kilometer i timmen i tätorter. Medelhastigheten sjunker med i snitt cirka tre kilometer i timmen. Det kan verka som en liten förändring, men ur trafiksäkerhetssynpunkt minskar risken för dödsolyckor med 25–30 procent.

Foto: Niklas Eriksson.

Fotomontage: Anna Sandström.

BRÄNDER VID GRANÅSGÅRDEN I DECEMBER

Vid flera tillfällen startades bränder i anslutning till vårt särskilda boende Granåsgården i Bengtsfors. Ingen person kom till skada och bränderna kunde släckas snabbt tack vare ingripande personal på plats och räddningstjänsten.

LÅNGEVI SPORTCENTER FICK ASFALTERAD MOTIONSSLINGA

Arbetet med Långevi sportcenter i Bengtsfors är nu i stora delar genomfört. Det sista som färdigställt var asfaltering av motionsslingan, som nu går att användas för gående, rullstolsburna, cyklister med flera. På sidan av asfalten finns grus för de som hellre vill ha det underlaget när de till exempel joggar.

Foto: Kurt Samuelson

BANVAKTARSTUGAN I BILLINGSFORS SOMMARCAFÉ

Den gamla banvaktarstugan i Billingsfors köptes in av Bengtsfors kommun under 2018 som ett led i att utveckla Billingsfors centrum. Fastigheten har renoverats och används som sommarcafé och informationsställe för turister. Utemiljö och samlingsrum har tillgänglighetsanpassats och samlingslokalen är renoverad. Sommarcaféet drevs under sommaren 2019 av föreningar på orten.

Banvaktarstugan användes som förtidsröstningslokal vid valet i september 2018 och i samband med EU-valet i maj 2019.

Foto: Sofia Magnusson.

BRAND PÅ FRITIDSGÅRDEN I BENGTSFORS

Tidigt den 22 december larmades räddningstjänsten till fritidsgården i centrala Bengtsfors. Branden upptäcktes av en väktare som larmade. Släckning och eftersläckningsarbete genomfördes på plats av räddningstjänsten. Ingen person kom till skada, men fastigheten skadades rejält.

Med anledning av branden öppnades samma dag en tillfällig fritidsgård i före detta turistbyrån på Sågudden i Bengtsfors.

Foto: Christian Råden

Foto: Sofia Magnusson.

NYANSTÄLLD UTBILDNINGSCHEF

Björn Lindeberg tillträdde som utbildningschef i Bengtsfors kommun i augusti 2019. Björn kommer närmast från en tjänst som förvaltningschef i Dals-Eds kommun och har lång erfarenhet från olika tjänster inom utbildningsområdet.

LYCKAD REKRYTERINGSTRÄFF FÖR ANSTÄLLDA PÅ TECHROI FUEL SYSTEMS

I maj genomförde Bengtsfors kommun tillsammans med Åmåls och Dals-Eds kommun en rekryteringsträff tillsammans med näringslivet, Arbetsförmedlingen och IF Metall. Träffen vände sig till personal på Techroi Fuel Systems i Bengtsfors. Bakgrunden till rekryteringsträffen är att flytten av Techrois verksamhet öppnar upp en rekryteringsmöjlighet av bristkompetenser för näringslivet i Dalsland. På rekryteringsträffen deltog företag och arbetsgivare i Dalsland med rekryteringsbehov.

Året som gått

Elin Andersen, Cajsa Karlsson och Lena Fagerström.

KAFFESTUGAN DREVS I KOMMUNAL REGI

Det blev en fortsättning för att driva kaffestugan på Majberget i Bengtsfors i kommunal regi även sommarsäsongen 2019. Kaffestugan drevs som ett samarbete mellan arbetsmarknadsenheten och LSS-enheten.

Foto: Sofia Magnusson.

2019 ÅRS KULTURPRIS TILL STENEBY KULTURFÖRENING

Steneby kulturförening är 2019 års kulturpristagare i Bengtsfors kommun. De fick ta emot pris, diplom och blommor vid kommunfullmäktiges julavslutning på restaurang Stenebygrytan.

PLANLÄGGNING FÖR OMLASTNINGSCENTRAL I BÄCKEFORS

Planläggning för etablering av en omlastningsplats och terminal i Bäckefors ska genomföras efter beslut i kommunstyrelsen. En omlastningscentral skulle förbättra förutsättningarna avsevärt för effektiva och miljövänliga transporter, genom att göra det möjligt att öka volymen transporter på tåg och minska lastbilstransporter, bland annat förbi Göteborg.

Området norr om Bäckefors ger ur transportsynpunkt den bästa placeringen av en terminal i Dalslandsområdet. Placeringen på fastigheten Vången 1:80 ligger bra till från riksväg 172 och 166, har rätt nivå i förhållande till järnvägen, är möjlig att förvärva och bedöms ha lämpliga markförhållanden för byggnation.

BYGGE AV MULTIPLAN OCH UTVECKLING AV SKOLOMRÅDET KRING LÖVÅSEN I BILLINGSFORS

Skolområdet kring Lövåsen i Billingsfors har utvecklats med en multiplan inklusive belysning runt planen, lekplats, sittplatser och planteringar. Bygget har genomförts av entreprenören PEAB Anläggning och är nu färdigbyggt och slutbesiktat. Nu återstår endast att inviga området, och med anledning av coronapandemin kommer det preliminärt att bli i augusti 2020.

BJÖRKDUNGEN 5 – I STARTGROPARNA

Under året fortskred processen kring att bygga ett nytt hyreshus på fastigheten Björkdungen 5 i centrala Bengtsfors. I bottenvåningen kommer Folk tandvården att ha sin verksamhet och de övriga våningarna ska inrymma elva stycken två- och tre rumslägenheter med balkong till varje lägenhet. Det är det kommunala bostadsbolaget Bengtsforshus AB som genomför projektet och byggstart sker under 2020.

ÅRETS FÖRETAGARE 2019

I samband med skyltsöndagen delades priset till årets företagare 2019 ut. Årets pris gick till Storholmen Kanaltrafik AB med ägarna Sture och Annika Holmedal. Priset delades ut av Anna Green och Stephanie Brodeur Flink från företagarna och Jeanette Lindh Svanqvist och Stig Bertilsson från Bengtsfors kommun.

VINNARE AV OLGA BIRKVELTS KONSTPRIS 2019

Martina Lundqvist och Alva Eira är årets vinnare i Olga Birkvelts konstpris. Båda konstnärerna är bosatta i kommunen. Martina gör konst på textilier och det vinnande bidraget är ett screentryck med text kring ett liv i ett hus. Alva har specialeffekter som sitt gebit och gör sminkningar och masker.

NY IDROTTHALL VID EKHAGSSKOLAN PROJEKTERADES

Projektering av en ny idrotts-hall vid Ek Hagsskolan har genomförts. Hallen ska ersätta den idrotts-hall som brann ner i september 2018. Den nya hallen ska innehålla en fullstor spelplan och ha samma placering som den tidigare idrotts-hallen. Upphandling skedde under slutet av 2019 och byggstart sker under våren 2020. Idrotts-hallen beräknas vara klar hösten 2020.

Idrotts-hallen kommer att vara anpassad för sporter av olika slag och passar som sport-hall/bollhall och gymnastiksal. Inklusivt omklädningsrum och övriga ytor omfattar byggnationen 1 800 kvadratmeter.

Sammanfattning

I december 2019 inträffade ett haveri på den server i Färgelanda kommun där installationen av ekonomisystemet för Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas och Melleruds kommuner fanns. Någon säkerhetskopia av data kunde inte återläsas och därför försvann merparten av bokföringstransaktionerna för år 2019. För resultaträkningens konton kunde saldoinformation som visade utfallet fram till haveriet sparas. Efter beslut i kommunstyrelsen har bokföring på transaktionsnivå för tiden fram till haveriet inte återskapats för kommunen. För denna period har saldoinformation använts vid upprättande av bokslut och årsredovisning.

Befolkning

Befolkningen i Bengtsfors kommun har under året minskat med 96 personer och uppgick 2019-12-31 till 9 750 personer. Detta är något som följer en långsiktig trend. Med undantag för åren 2014–2016 och något enstaka år tidigare har befolkningen minskat nästan varje år i kommunens historia.

Årets resultat

Bengtsfors kommun redovisar ett resultat för år 2019 på –20,2 mnkr. Resultatet är 10,9 mnkr sämre än budgeterat resultat.

Kommunens balanskravsresultat uppgår till –1,3 mnkr. Det negativa balanskravsresultatet täcks av uttag från medel avsatta för pensionsförpliktelser. Uttag från resultatutjämningsreserv har gjorts med 18,9 mnkr. Förra året uppgick balanskravsresultatet till 0,0 mnkr. Kommunen har haft positiva balanskravsresultat under flera år och det finns därför inga gamla underskott som ska återhämtas.

För kommunkoncernen uppgår årets resultat till –13,1 mnkr.

Investeringar

Investeringsnivån har minskat jämfört med förra året och uppgick till 35,8 mnkr.

Låneskuld

Låneskulden ökade under året från 215,4 mnkr till 245,0 mnkr.

Soliditet

Soliditeten uppgår till 43,6 procent och minskade med 4,2 procentenheter sedan föregående år. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelserna uppgår till 11,7 procent, vilket är en försämring med 2,4 procentenheter.

Personal

Antalet tillsvidare årsarbetare per den 1 november 2019 uppgick till 764 stycken. Detta är en ökning från föregående år med 14 årsarbetare.

Sjukfrånvaron lägre

Under år 2019 uppgick den totala sjukfrånvaron till 5,01 procent. En minskning jämfört med föregående år då den uppgick till 5,94 procent.

Billingsforslyftet

Sedan något år tillbaka finns en plan för attraktivitetshöjande åtgärder i Billingsfors. Under 2019 anlades en ny lekpark och multiplan på området Lövåsen. Projektet genomfördes till största delen under hösten och slutförs under 2020.

Förnyelse ledningsnät

Under hösten 2019 påbörjades förnyelse av ledningsnätet för vatten och avlopp på Övre Terrassgatan i Billingsfors. Projektet beräknas färdigställas under vår/sommar 2020.

Kommunstyrelsens ordförande

Förändringens tid! Det finns god grund för att känneteckna Bengtsfors kommuns 2019 med de orden. Den 1 januari tillträdde en ny politisk majoritet i kommunstyrelsen och därmed avslutades ett drygt tioårigt socialdemokratiskt dominerat styre i vår kommun. En av många efterlängtat förändring, präglad av delaktighet och öppenhet – och ett starkt ekonomiskt ansvarstagande för kommunens fortsatta utveckling.

Fyra av kommunfullmäktiges partier – Moderaterna, Centern, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna – enades till att börja med i person- och budgetfrågor och detta faktum har sedan lagt grunden till fortsatt samverkan i valperioden. Något som snabbt dessutom visade sig nödvändigt. När följderna av ett mycket högt flyktningmottagande under förra mandatperioden kombinerades med att staten allt mera drog sig undan kostnaderna som följt i spåren av flyktningmottagningen och därtill skattekraften i kommunen hade försvagats, så stod den nya majoriteten inför att vända två tunga förlustår till överskott i ekonomin. Precis som i både företag och familj så måste en kommun ha kontroll på ekonomin.

Den nya majoritetens första budget, den för 2020, präglas därför i mycket av besparingar och effektiviseringar. Partierna förstod och höll, så som överenskommit, ihop! Så här långt följer utfallet i stort den budget som upprättats. Osäkerheten om framtiden är dock plötsligt – och helt oförutsägbart – åter stor. Skälet härtill är naturligtvis coronapandemin och viruset covid-19. Det vi nu vet är att tidigare förutsättningar har omkullkastats.

En för kommunens redovisning anmärkningsvärd händelse är det datahavari hos Färgelanda kommun som medförde att det mesta av det grundläggande redovisningsmaterialet för 2019 gick förlorat i slutet av året för Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Dessbättre har kommunerna haft tillgång till information på saldonivå och har beslutat upprätta sina

Stig Bertilsson, kommunstyrelsens ordförande.

bokslut på grundval av det. Det har varit okontroversiellt och enigt i de tre andra kommunerna att göra på detta sätt, inte minst därför att det bedöms vara det bästa sättet att leverera en korrekt och rättvisande årsredovisning, så fri från osäkerheter som möjligt. Här i Bengtsfors har (S)-oppositionen valt en annan väg i konfrontationens tecken och därmed har den bitterhet och negativism som präglat partiet efter valförlusten 2018 fortsatt fått råda. Dessvärre. Inte till gagn för någon.

Med den utökade bredd och öppenhet som numera präglar kommunens budgetarbete – beslutat redan inför mandatperioden – finns förutsättningar för ökad effektivitet och samsyn mellan partierna, allt för kommunens bästa. Tyvärr såg vi inte mycket av det under 2019, men från majoritetens sida hoppas vi att det blir en annan ordning framöver. I det utsatta läge som kommunen befinner sig med

besparingskrav och med stor osäkerhet om vad covid-19 kommer att medföra, så krävs det att partierna sätter de gemensamma intressena i kommunen först.

Bengtsfors kommun har stora utmaningar att ta sig an. Den nya majoriteten tog under sitt första år en del avgörande steg:

- Framför allt med beslutet att leverera en budget i balans för kommunen.
- Den vånda som under föregående mandatperiod präglade frågan om ett nytt flerfamiljshus centralt, med plats även för en tandvårdsmottagning, löstes tämligen omgående genom förvärv av en lämplig tomt.
- Den önskade omlastningscentralen i Bäcksfors för skogsprodukter som i tio år legat förlamad kunde vi lösa ut genom att snabbt ge klartecken i planfrågan. Nu pågår planeringen för fullt. En betydelsefull investering för både skogsägare och virkesköpare. Betydande utrymme finns dessutom för expansion och utbyggnad.
- Efter den ödesdigra sporthallsbranden i Dals Långed är nu ett nybygge av det som kommer att bli kommunens finaste sporthall på väg att färdigställas.

Till sist vill jag säga två stora TACK! Dels till alla medarbetare i kommunen, ingen nämnd och ingen glömd. Efter att under ett år ha deltagit i verksamheten inifrån ser jag en förvaltning som på alla nivåer vill bidra till att Bengtsfors ska vara en bra kommun att leva och verka i.

Mitt andra stora TACK går till alla de förtroendevalda och fritidspolitiker i kommunen som av engagemang och intresse bidrar med sin kunskap och tid i ledning och styrning. En kommun är per definition en politikerstyrd organisation. Samspelet i kommunen bygger på att politiken ger besked om vad som ska göras och förvaltningen därefter visar hur saker och ting genomförs.

När det fungerar är kommunen som allra bäst! Särskilt nödvändigt är det i pandemitider.

Stig Bertilsson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Mandatfördelning 2019–2022

Parti	Mandat
Socialdemokraterna	12
Centerpartiet	6
Liberalerna	1
Moderaterna	6
Kristdemokraterna	1
Vänsterpartiet	1
Sverigedemokraterna	4
Totalt	31

Kommunstyrelsen

Stig Bertilsson (M)
Ordförande

Per Eriksson (S)
1:e vice ordförande

Per Jonsson (C)
2:e vice ordförande

Krister Stensson (M)

Christina Lundqvist (S)

Jimmy Bjerkansmo (C)

Besnik Dautaj (S)

Christer Andreasson (SD)

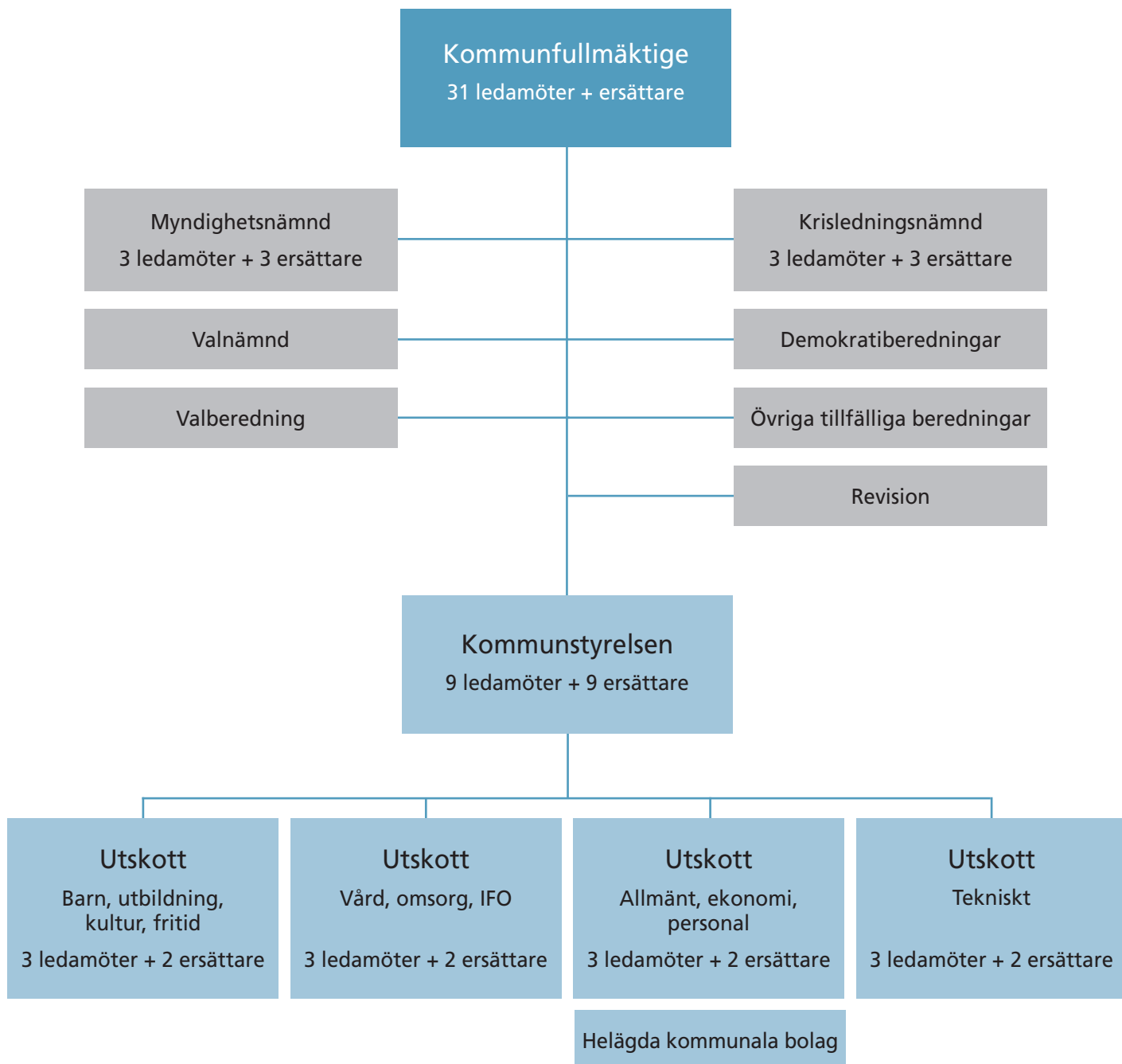

Susanne Öhrn (S)

Ersättare i kommunstyrelsen är:

Anders Forsberg (M), Göran Skogfält (S), Kåre Karlsson (C), Ulf Nelson (M),
Johnny Eliasson (S), Jerker Johansson (C), Stein Begby (S), Britt-Inger Sandström (SD),
Jan Leander (L), Anna-Greta Strömberg (KD), Viktoria Gradin (S).

Organisationsschema

Kommunstyrelsens bedömning av året som gått

Ekonomiskt har 2019 varit ett år som präglats av ansträngning för att anpassa kommunens kostnadsnivå när intäkterna minskar. Främst är det intäkter från statsbidrag som minskat, en utveckling som fortsatt sedan 2018. Till betydande del handlar det om att obalans uppstått när kommunens kostnader relaterade till flyktingmottagning inte minskat i samma takt som statsbidrag reducerats eller upphört.

Något som också innebär ekonomiska utmaningar är minskande befolkning. År 2019 minskade befolkningen i kommunen med 96 personer.

Stora ansträngningar har gjorts för att minska kostnaderna för att kompensera intäktsbortfallet men trots det visar det ekonomiska utfallet 2019 för kommunstyrelsens skattefinansierade verksamheter ett underskott på 18,4 mnkr jämfört med budget. De åtgärder som vidtagits gör dock att situationen inför 2020 ser väsentligt bättre ut. Under året har en budget för år 2020 lags som innebär ett resultat i nivå med kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Årsredovisningen för år 2019 överlämnas till kommunfullmäktige senare än brukligt. Orsaken till det är det datahaveri som inträffade i slutet av 2019. Den server i Färgelanda där ekonomisystemet för Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas och Melleruds kommuner driftas havererade och mycket data gick förlorad.

Den satsning på Franserudsskolan som inleddes 2018 med uppgradering av ventilation och belysning fortsatte under året med byte av takbeläggning. Även satsningen på att lyfta miljön i Billingsfors fortsatte under 2019. På Lövåsen anlades en ny lekplats och en multiplan,

något som innebär ett lyft såväl för förskolan och fritids som för de boende i området.

Under 2019 projekterades den nya sporthall i Dals Långed som uppförs under 2020. Under 2019 förvärvades en central tomt i Bengtsfors där nu flerbostadshus och tandläkarmottagning projekteras i det kommunala bostadsbolaget Bengtsfors AB:s regi. Projektering av en omlastningscentral i Bäckefors för virke kunde påbörjas av Södra Skogsägarna sedan kommunen tillåtit att planarbetet påbörjas. Genomförandet av det långsiktiga och mångåriga utbytesprogrammet avseende VA-ledningar fortsatte under året.

Under hösten påverkades verksamheterna i kommunen av ett antal anlagda bränder. Tre bränder startade i anslutning till det särskilda boendet Granåsgården i Bengtsfors. Inga människor skadades och bränderna kunde snabbt släckas. Även vid fritidsgården i Bengtsfors anlades en brand i slutet av året. Denna brand orsakade stora skador på fastigheten och verksamheten flyttades till tillfälliga lokaler vid Sägudden.

Under 2018 beslutades om förändrad bolagsorganisation. Detta år har stora delar av beslutade förändringar genomförts. Kommunen har köpt Bengtsfors AB och Bengtsfors Energi AB från det tidigare moderbolaget Bengtsfors Teknik AB. Bengtsfors Energi Nät AB såldes samtidigt från Bengtsfors Teknik AB till Bengtsfors Energi AB.

Vid uppföljning av kommunstyrelsens mål framkommer att 29 av 42 måtvärden är helt eller delvis uppfyllda.

Samhällets utveckling

Befolkningsutveckling

Befolkningen i Bengtsfors kommun har successivt minskat under ett antal år. Under 2011 och 2012 accelererade minskningen och antalet invånare minskade med 111 respektive 92 personer. Siffran för år 2013 var en minskning på 38 personer, vilket då var den bästa siffran under redovisningsperioden. Under 2014 ökade dock antalet invånare med 6 personer. Med undantag för några enstaka år har detta nästan inte hänt under kommunens historia. Under 2015 ökade befolkningen med 70 personer och under år 2016 med hela 314 personer. Trots detta har befolkningen totalt minskat med 1 330 personer eller 11,9 procent under perioden 1998–2016. Under senare delen av år 2017 började antalet invånare i kommunen att minska igen och minskningen blev 35 personer totalt under året. Utvecklingen har fortsatt under år 2018 och 2019 med en minskning på 59 respektive 96 personer.

När det gäller födelsenettet har det varit negativt under en lång tid. I tabell på följande sida visas statistik för födda och döda under perioden 1999–2019. Det är några år i serien som särskilt sticker ut och på senare tid är det främst 2007 och 2013. Under år 2013 försämrades både födelse- och dödstalet, vilket ledde till det sämsta födelsenettet sedan år 2007. Under år 2014 låg födelsetalet kvar på samma låga nivå som året före, men dödstalet förbättrades dock kraftigt. Det ledde till att födelsenettet också förbättrades mycket. Under år 2016 ökade födelsetalet till den högsta nivån på över 15 år, vilket också förbättrade nettot. Under år 2017, 2018 och 2019 är både födelsetal och dödstal på en nivå som kan betraktas som normal jämfört med övriga år i tabellen.

Även flyttningsnettot var under många år negativt. Statistik för det finns i tabell på nästkommande sida. Under 2013–2016 var flyttningsnettot positivt och förbättrades stadigt. Tittar man på statistiken för tiden från 1999 till 2014 syns att positiva siffror finns för flera år från 2008 och framåt. Under år

2014 ökade antalet både in- och utflyttade kraftigt (17 respektive 15 procent) och även flyttnettet förbättrades. Under 2015 fortsatte antalet inflyttade att öka kraftigt medan antalet utflyttade minskade, vilket ledde till att nettot förbättrades ytterligare. Under år 2016 ökade visserligen antalet utflyttade något, men antalet inflyttade ökade med hela 244 personer eller 38 procent. Detta gjorde att flyttnettet 2016 var tre gånger så stort som under år 2015. Under år 2017 har antalet utflyttade fortsatt att öka, medan antalet inflyttade minskat kraftigt. Det innebär att nettot försämrats från +361 personer till endast +15 personer. Under 2018 minskade både in- och utflyttade och nettot var +5 personer. Under år 2019 har antalet inflyttade minskat med 10 procent och var det lägsta sedan 2013. Visserligen minskade även antalet utflyttade också, men bara marginellt. Det gör att flyttnettet på -49 personer är det sämsta sedan 2006. Det är också den avgörande faktorn för att den totala befolkningsminskningen nu åter är i nivå med åren 2011–2012.

Boende i kommunen

Av kommunens befolkning på 9 750 personer är 20,4 procent utlandsfödda. Motsvarande tal för år 2011–2018 var 12,7, 12,9, 13,8, 14,5, 16,3, 19,1, 20,1 respektive 20,3 procent. Den största gruppen utlandsfödda är syrier. Andra vanligt förekommande födelseländer är Norge, Finland, Tyskland, Somalia, Danmark och Polen.

Folkmängd med förändring

År	Folkmängd	Förändring
2019	9 750	-96
2018	9 846	-59
2017	9 905	-35
2016	9 940	+314
2015	9 626	+70
2014	9 556	+6
2013	9 550	-38
2012	9 588	-92
2011	9 680	-111
2010	9 791	-50
2009	9 841	-56
2008	9897	-60
2007	9 957	-123
2006	10 080	-145
2005	10 225	-110
2004	10 335	-101
2003	10 436	-80
2002	10 516	-169
2001	10 685	-211
2000	10 896	-136
1999	11 032	-172

In- och utflyttning

År	Inflyttade	Utflyttade	Flyttnings-netto
2019	538	587	-49
2018	597	592	+5
2017	729	714	+15
2016	888	527	+361
2015	644	518	+126
2014	588	527	+61
2013	504	459	+45
2012	467	498	-31
2011	432	478	-46
2010	448	434	+14
2009	466	465	+1
2008	457	445	+12
2007	450	477	-27
2006	429	499	-70
2005	422	470	-48
2004	457	491	-34
2003	412	433	-21
2002	391	469	-78
2001	366	476	-110
2000	385	454	-69
1999	396	499	-103

Födda och döda

År	Födda	Döda	Födelse-netto
2019	87	138	-51
2018	88	150	-62
2017	83	138	-55
2016	91	144	-53
2015	83	144	-61
2014	69	128	-59
2013	70	153	-83
2012	79	142	-63
2011	80	142	-62
2010	81	137	-56
2009	82	138	-56
2008	84	154	-74
2007	57	149	-92
2006	84	166	-82
2005	84	146	-62
2004	86	152	-66
2003	84	142	-58
2002	82	179	-97
2001	66	167	-101
2000	97	161	-64
1999	91	159	-68

Arbetsmarknaden

Den totala arbetslösheten vid årets slut har ökat från 11,4 procent till 12,6 procent i jämförelse med föregående år.

Den öppna arbetslösheten i Bengtsfors kommun uppgick till 4,9 procent, vilket är en ökning med 0,5 procent i jämförelse med föregående år. I jämförelse med riket och Västra Götalands län har Bengtsfors kommun

en högre andel öppet arbetslösa och det gäller även sökande i program (se tabell nedan).

När det gäller ungdomsarbetslösheten så ligger även den högre än riket och länet. Den öppna ungdomsarbetslösheten var vid årets slut 5,8 procent, vilket är en ökning med 0,7 procent. Ungdomar i program med aktivitetsstöd var vid årets slut 7,2 procent, vilket är en minskning med 2,5 procent från föregående år.

	Öppet arbetslösa dec 2019	Jmf dec 2018	Progr med akt stöd dec 2019	Jmf dec 2018
Samtliga				
Riket	4,00 %	0,30 %	3,40 %	0,20 %
Västra Götalands län	3,70 %	0,30 %	2,90 %	0,10 %
Bengtsfors	4,90 %	0,50 %	7,70 %	0,70 %
18–24 år				
Riket	4,60 %	0,80 %	4,60 %	–0,20 %
Västra Götalands län	4,30 %	0,80 %	3,50 %	–0,10 %
Bengtsfors	5,80 %	0,70 %	7,20 %	–2,50 %

Välfärd

Att ha en god hälsa är ett av de viktigaste värdena i livet. Befolkningens välfärd är en betydelsefull resurs och ett grundläggande villkor för en positiv samhällsutveckling. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen.

Hälsa handlar om individens fysiska, psykiska, sociala och upplevda tillstånd. Människors hälsa påverkas av olika bestämningsfaktorer – det vill säga de faktorer i samhällsorganisationen och människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. En del faktorer är svåra att göra något åt, till exempel det biologiska arvet eller allmänna miljöfaktorer. Däremot kan faktorer som sammanhänger med hur samhället är organiserat, så som bostadsplanering, trafikmiljö, utbudet av alkohol och tobak, arbetsmiljöer och arbetets organisation, påverkas genom kollektiva beslut. Andra bestämningsfaktorer kan hänföras till människors levnadsvanor; kost, motion, rökning och användning av droger.

Folkhälsa handlar om hela befolkningens hälsa. En god folkhälsa innebär inte bara ett sammantaget gott hälsotillstånd i befolkningen, utan också att hälsan är jämnt fördelad. Att

arbeta med folkhälsa innebär i grunden att skapa gynnsamma förutsättningar och miljöer. Det handlar också om att ge möjlighet till egna hälsosamma val. Folkhälsoarbetet sker systematiskt med målinriktade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser genom att skapa stödjande miljöer eller undanröja risker.

Prioriterade områden för folkhälsoarbetet i Bengtsfors kommun Bengtsfors kommuns övergripande folkhälsomål

Alla som bor eller vistas i Bengtsfors kommun ska ha möjlighet att leva ett gott liv med en känsla av delaktighet och inflytande över den egna livssituationen och hälsan.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande i samhället är en grundläggande samhällelig förutsättning för folkhälsan. Särskild vikt bör läggas vid att stärka förmågan och möjligheten till social och kulturell delaktighet för ekonomiskt och socialt utsatta personer samt barns och ungdomars och äldres möjlighet till inflytande och delaktighet och ansvar i samhället.

Alla kommuninvånare ska känna delaktighet och inflytande över sin egen livssituation. Invånarna ska ha möjlighet att leva ett aktivt liv, att uppleva gemenskap med andra och kunna ta del av information och kunskap. Alla kommuninvånare ska också känna sig välkomna.

Ekonomiska och sociala förutsättningar

Ekonomisk och social trygghet är en grundläggande samhällelig förutsättning för folkhälsan. Inkomst, samhällsklass och utbildning påverkar hälsan i mycket hög grad.

Det ska finnas likvärdiga förutsättningar att skapa ekonomisk och social trygghet oavsett kön, ålder etnisk bakgrund eller funktionshinder.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Trygga och goda uppväxtvillor är avgörande för barn och ungdomars hälsa och folkhälsan på lång sikt. Den ökande psykiska ohälsan bland barn och ungdomar uppmärksammas särskilt, liksom utvecklingen av barns och ungdomars levnadsvanor.

Barn och ungdomar ska ha en bra uppväxtmiljö och kommunen ska tillhandahålla bra kvalitet på förskolor, skolor och fritidsverksamhet.

Möten mellan barn, ungdomar och vuxna ska öka. Det ska finnas ett väl utvecklat föräldrastöd.

Under året har ett antal aktiviteter inom folkhälsoområdet genomförts, bland annat:

- Idéburet offentligt partnerskap (IOP) för frivilligcentral är undertecknat av samtliga parter och kommer att fortsätta i tre år.
- Kommunen har tillsammans med polisen tecknat ett medborgarlöfte för 2019.
- Projekt Ung i bengan – en podd av ungdomar för ungdomar, som har 282 lyssnare på bara första avsnittet.
- HälsoForum, ett samverkansprojekt med Närhälsan för att erbjuda informations- och samtalsgrupper till alla invånare inom området psykisk (o)hälsa, stress, värk, sömn, depression och ångest.
- HälsoSkolan har haft två grupper med 16 deltagare under våren.
- Ett antal utbildningar både inom den kommunala organisationen och för andra intressenter har också genomförts.

Näringslivsutveckling

Bengtstors kommun har haft en långsiktig positiv trend när det gäller utvecklingen av företagsklimatet i kommunen. När Svenskt Näringsliv i september presenterade enkätresultatet och rankingen från årets undersökning om företagsklimatet i Sveriges kommuner ses en fortsatt uppgång för Bengtstors kommun. Kommunen klättrar 18 platser i rankingen till plats 129. Bengtstors har även näst högst betyg i det sammanfattande omdömet av företagsklimatet bland kommunerna i Dalsland och Fyrbodalen.

Ytterligare något positivt under det gångna året är årets resultat av servicemätningen INSIKT. INSIKT som genomförs av SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) mäter kommunernas myndighetsutövning gentemot företagare. Det sker inom sex myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. De företag som haft ärenden hos kommunen inom ett eller flera av dessa områden har fått möjligheten att svara på en enkät med frågor om service. Servicemätningen presenteras i ett nöjd-kund-index (NKI) där maximalt NKI är 100. Bengtstors kommun ökar från ett NKI på 77 till 82 och stiger från plats 24 i Sverigerankingen till plats 5.

Något som inte varit lika positivt under året inom området näringslivsutveckling var beslutet av Spectra Premium (Techroi Fuel Systems) att flytta sin verksamhet i Bengtstors till Trollhättan där Techroi redan i dag har verksamhet. Flytten berör cirka 90 anställda som erbjöds att flytta med. Majoriteten av personalen fick dock andra jobb i närområdet istället.

Omvärldens påverkan

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerar två gånger om året "Ekonomirapporten – om kommunernas och landstingens ekonomi". Ekonomirapporten belyser landstingens, regionernas och kommunernas ekonomiska situation och förutsättningar samt den samhälls-ekonomiska utvecklingen på några års sikt.

I rapporten som utkom i oktober 2019 gjorde SKR bedömningen att konjunkturen mattas av och att vi är på väg in i en mild lågkonjunktur under 2020 som försätter in i 2021.

Befolkningsförändringar väntas ställa höga krav på kommunerna de kommande åren. Under den kommande tioårsperioden väntas antalet barn, unga och äldre öka snabbt. Kostnaden per invånare i dessa grupper är betydligt högre än för befolkningen i arbetsför ålder. Samtidigt kommer största delen av kommunernas inkomster från skatt på arbete och den arbetsföra delen av befolkningen ökar väsentligt långsammare. Denna utveckling gäller i allra högsta grad också för Bengtsfors som har en ännu mindre andel av befolkningen i arbetsför ålder än genomsnittet i riket.

SKR skriver vidare i ekonomirapporten från oktober att statliga neddragningar ökar trycket på kommunerna. Statens neddragning av arbetsförmedlingen gör att kommunerna får ta ett allt större ansvar för arbetsmarknadsfrågor. Ytterligare en fråga som försämrar kommunernas ekonomi är Försäkringskassans striktare tolkningar av personlig assistans som innebär att kommuner får ta över ett större kostnadsansvar för personer med olika funktionsnedsättningar.

I maj 2020 publicerade SKR en ny ekonomirapport som domineras av den pågående coronapandemin.

Förutom de effekter pandemin får för kommunernas verksamhet innebär den också att de ekonomiska förutsättningarna snabbt förändras. SKR konstaterar i rapporten att alla konjunkturbedömningar är ytterst osäkra. Det scenario för de ekonomiska förutsättningarna som presenteras i rapporten förutspår att den väntade lågkonjunkturen blir både djupare och längre än vad oktoberrapporten indikerade. Sammantaget står kommuner och regioner inför större ekonomiska utmaningar än vad som tidigare gått att förutspå. Sverige har gått in i en lågkonjunktur samtidigt som både arbetslösheten och välfärdsbehoven ökar.

Demografiska förändringar

Skatteintäkterna och statsbidragens storlek påverkas i hög grad av medelskattekraften och den lokala befolkningsutvecklingen. Bengtsfors kombination av högre arbetslöshet än riket och sjunkande invånarantal historiskt, slår därför hårt mot såväl skatteintäkterna som statsbidragen. Även om antalet invånare ökade under år 2014–2016 har tidigare års

minskningar påverkat kommunens nuvarande skatteintäkter och statsbidrag.

Befolkningens sysselsättning har betydelse för dess inkomster, som i sin tur påverkar hur mycket skatt de betalar, det vill säga skattekraften. Utvecklingen av kommunens skattekraft i förhållande till övriga Sveriges mellan 1995 och 2019 ses i nedanstående diagram

Exakt vad som orsakar uppgången av medelskattekraften för Bengtsfors kommun under 2004 och 2005 är inte möjligt att förklara. En jämförelse mellan olika typer av kommuner visar dock att motsvarande trend finns bland andra mindre kommuner och glesbygdskommuner medan storstädernas och förorterernas medelskattekraft sjunker under samma period. Eftersom skattekraften i detta diagram beräknas som procent av riksmedelvärdet kan det vara så att ökningen för Bengtsfors lika gärna kan förklaras av större minskningar i andra kommuner som att skattekraften i Bengtsfors har ökat. Detsamma gäller för den minskning som skett, med några få undantag, sedan 2006.

En orsak till att skattekraften är lägre i Bengtsfors kommun än genomsnittet i riket hänförs sig till de som arbetar i Norge och betalar inkomstskatt där. Denna grupp har ökat under 2000-talet.

Anpassningsförmågan till ändrade förutsättningar som Sveriges Kommuner och Landsting påtalar i sina rapporter är oerhört viktig för Bengtsfors kommun. Huruvida kommunen klarar att anpassa sig till, främst de demografiska, förändringarna har avgörande betydelse för hur kommunens ekonomi kommer att utvecklas. Hur kommunens ekonomi utvecklas har sedan i sin tur väsentlig betydelse för hela kommunens utveckling.

Information och kommunikation

Förutom att aktivt verka i våra ordinarie informationskanaler har vi under 2019 testat vingar genom att publicera en podd i sex avsnitt. Podden gjordes i samarbete med folkhälsan där sex ungdomar samtalande på olika teman tillsammans med experter på respektive tema.

Vi har också deltagit i ett projekt inom tekniska området där vi infört ett nytt system för att informera om driftstörningar i de tekniska verksamheterna via sms. Projektet har lett till snabbare information mot slutkund, kortare och mindre sårbar informationskedja samt minskat administrativt arbete.

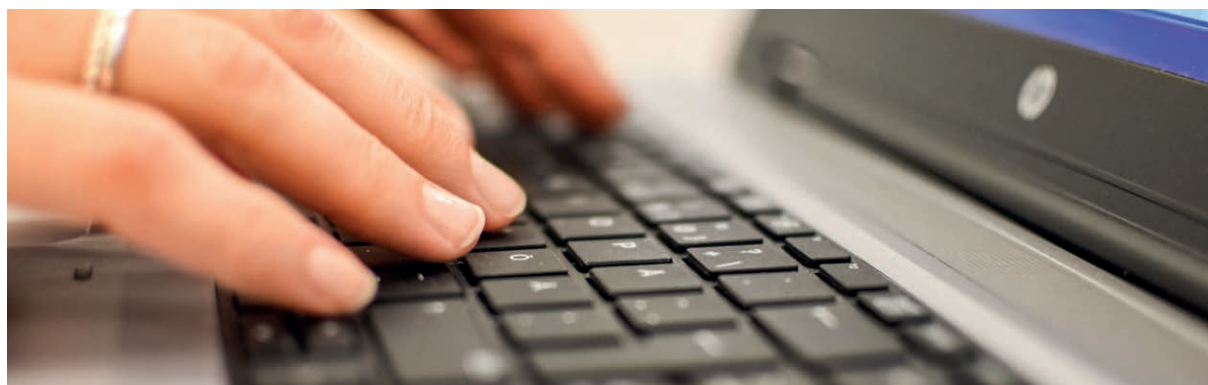
De mest uppmärksammade informationsinsatserna under året var de som handlade om bränderna på det särskilda boendet Granåsgården och fritidsgården i juletid. Dessa

händelser blev stora nyheter både lokalt och regionalt. Övriga artiklar som hade många läsare på kommunens hemsida handlade om kulturveckan, olika aktiviteter för barn under året (sommarlovsaktiviteter, sportlovsprogram etc.) samt information om vattenmätarbytet som VA-personalen påbörjade under hösten, det nya politiska styret och höga flöden i Upperudsälvens sjösystem.

Besöksstatistik bengtsfors.se

I tabellen nedan visas besöksstatistik för bengtsfors.se med tillhörande sidor för grundskolorna och Strömkullegymnasiet som ligger i samma strukturträd. Statistiken kan jämföras mellan 2018 och 2019.

Mätetal	Antal 2019	Antal 2018	Kommentar
Unika webbläsare	118 297	100 198	Unika webbläsare kan enklast förklaras som "unika besökare".
Besök	301 325	270 313	Antal gånger som unika besökare varit aktiva på webbplatsen.
Nybesök	257 565 (85 %)	232 334 (86 %)	Nybesöken visar besökare som aldrig tidigare varit på dessa webbplatser, eller senast minst ett år sedan.
Återbesök	43 760 (15 %)	37 979 (14 %)	En besökare som varit på webbplatsen tidigare inom intervallen ett år.
Ensidbesök	191 964 (64 %)	165 578 (61 %)	Ett besök med endast en sidvisning. Det vill säga att en besökare kommit till webbplatsen och därefter direkt lämnat.
Sidvisningar	618 145	574 428	En sidvisning räknas varje gång en besökare efterfrågar en sida som finns i strukturen för webbplatsen. Ett besök kan ha en eller fler sidvisningar.

Sida	Antal 2019	Plats (och antal) 2018
1	Startsida www.bengtsfors.se	131 847
2	Söksida	19 270
3	Startsida www.stromkullegymnasiet.se	19 102
4	Startsida www.bengtsfors.se/bengtsgarden	14 198
5	Återvinningscentralen Nolängen	11 318
6	Mat och måltider (inom förskola och skola)	11 138
7	Barn och utbildning – portalsida	9 888
8	Elev – portalsida på Strömkullegymnasiets webb	9 616
9	Bygga, bo och miljö	8 644
10	Lediga jobb	8 398

Bengtsforskanalen

Under året gav vi ut sex nummer av Bengtsforskanalen som är ett fyrsidigt informationsmaterial som går ut till samtliga hushåll i kommunen. Ett nummer under våren var helt dedicerat åt information om EU-valet.

DinSynpunkt

DinSynpunkt är ett verksamhetssystem för att systematiskt kunna ta emot medborgarnas/brukarnas synpunkter och klagomål i syfte att utveckla och förbättra verksamheterna. Under 2019 kom 140 synpunkter in, vilket är något färre än 2018 (163 stycken). Cirka 72 procent av synpunkterna avser det tekniska verksamhetsområdet. 65 procent av synpunkterna lämnades in via hemsidan. Andra kanaler som användes var främst appen Munizapp och kommunens Facebooksida.

Ditt e-förslag

E-förslag är en typ av medborgarförslag där vem som helst kan lägga förslag via kommunens hemsida. Förslagen kan sedan signeras av andra under fyra månader. Förslag som får fler än 30 underskrifter tas upp till politisk behandling. Under år 2019 lämnades fem förslag in, varav ett gick vidare till politisk behandling.

Digitalisering genom e-tjänster

Syftet med e-tjänster är att underlätta och förkorta kommunikationsvägarna för den som använder våra digitala tjänster. På det här sättet blir vi tillgängliga även utanför kontorstid och kan kvalitetssäkra att vi får in efterfrågade uppgifter för att handlägga ärenden snabbare och bättre. Digitala verktyg och e-tjänster ger nya möjligheter att klara de växande välfärdsbehoven och samtidigt förbättra servicen till medborgarna. Bengtsfors kommun har jobbat med att utveckla egna e-tjänster sedan 2015.

Under 2019 har den mest komplexa och omfattande e-tjänsten hittills lanserats, Startplatsen, som är en samlad e-tjänst för vårdnadshavare där man anmäler allt ifrån kontaktuppgifter till specialkost och om barnet får publiceras med foto etc. Utöver Startplatsen har följande e-tjänster publicerats under 2019:

- Tidsbokningsfunktioner med olika handläggare
- Teknisk beskrivning och anmäla bygglovspflichtiga åtgärder
- Ansökan till vuxenutbildningens yrkesutbildningar
- Rekvisition till företagshälsovården (intern e-tjänst)
- Elhandelsavtal
- Annonsbokning (intern e-tjänst)
- Ansöka om fondmedel
- Synpunktsinsamling vid samråd/granskning
- Prisavtal för fjärrvärme
- Olika typer av nomineringar
- Annonsering om ledig lokal
- Intresseanmälan för att bli kontaktperson
- Fråga politiker
- Anmäla upphandlingsuppdrag (intern e-tjänst)

Sammanfattande finansiell analys

Bengtstors kommun redovisar ett resultat för år 2019 på -20,2 mnkr. Resultatet är 10,9 mnkr sämre än budgeterat resultat.

Kommunens balanskravsresultat uppgår till -1,3 mnkr. Det negativa balanskravsresultatet täcks av uttag från medel avsatta för pensionsförpliktelser. Uttag från resultatutjämningsreserv har gjorts med 18,9 mnkr.

Kommunstyrelsens verksamhet är indelad i fyra områden. Dessa är kommunledningskontoret, vård, omsorg, IFO (sociala området), barn, utbildning, kultur och fritid (utbildningsområdet) och teknik, lokalförsörjning, intern service (tekniska området). De skattefinansierade verksamheterna inom kommunstyrelsens ansvarsområde redovisar ett totalt underskott på 18,5 mnkr jämfört med budget.

Kommunledningskontoret uppvisar kostnader i nivå med budget, sociala området visar ett underskott jämfört med budget på 1,4 mnkr, utbildningsområdet ett underskott på 15,8 mnkr och den skattefinansierade delen av tekniska området ett underskott på 1,4 mnkr. De affärsdrivande verksamheterna (VA, renhållning och fjärrvärme) uppvisar totalt sett ett underskott på 6,7 mnkr.

Skatteintäkterna blev 16,9 mnkr högre än föregående år och de generella statsbidragen blev 2,0 mnkr lägre. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen ökade därmed med 14,9 mnkr från föregående år.

Verksamhetens nettokostnader i kommunen har år 2019 ökat med 4,2 procent. En mindre ökningstakt än föregående år då ökningen var 7,1 procent.

Driftkostnadsandelen ökade från 101,2 procent år 2018 till 103,2 procent år 2019. Målsättningen för god ekonomisk hushållning är en driftkostnadsandel på högst 99 procent. År 2019 uppfylls inte detta mål. De två senaste åren är de enda åren sedan 2011 som Bengtstors kommun visat ett negativt resultat och därmed en driftkostnadsandel högre än 100 procent.

Årets investeringar uppgår till 35,8 mnkr. Året innan låg investeringsnivån på 73,6 mnkr.

Låneskulden ökade under året från 215,4 mnkr till 245,0 mnkr.

Skattesatsen år 2019 var oförändrad. Skattesatsen uppgår nu till 22,92 procent. Senaste förändringen var mellan 2014 och 2015 då skattesatsen höjdes med 50 öre.

Soliditeten uppgår till 43,6 procent jämfört med 47,8 procent föregående år.

Pensionsförpliktelserna, som redovisas utanför balansräkningen, minskade med 5,3 mnkr till 234,3 mnkr inklusive särskild löneskatt. Pensionsförpliktelserna understiger nu det egna kapitalet med 85,9 mnkr. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelserna intjänade före år 1998 uppgår till 11,7 procent.

Kommunens finansiella strategier

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i ett särskilt beslut slagit fast mål för god ekonomisk hushållning. I det finansiella perspektivet finns ett resultatmål, ett mål för soliditet och ett mål för budgetavvikelse samt ett mål för uppföljning av investeringsprojekt. Resultatmålet uppgår till att balanskravsresultatet minst ska uppgå till 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det budgeterade resultatet måste varje år överstiga eller minst uppgå till denna procentsats. Soliditetsmålet innebär att soliditeten (exklusive resultatutjämningsreserv) ska förbättras.

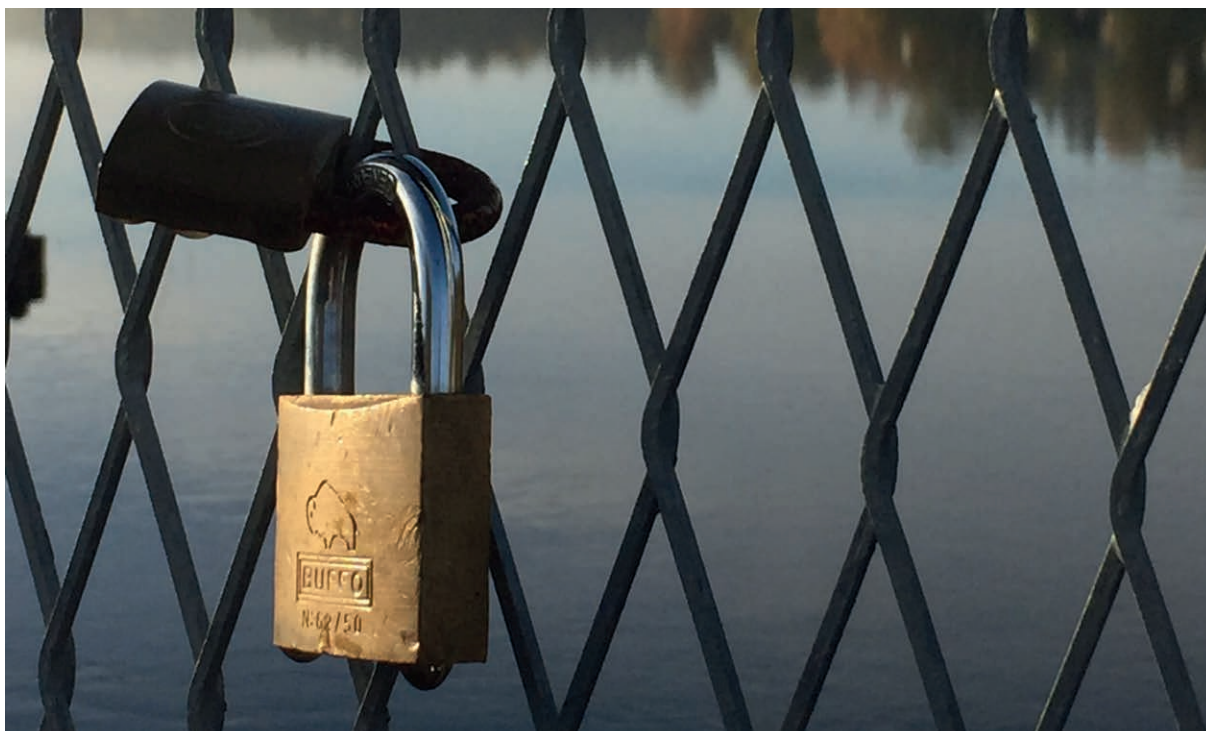
De främsta argumenten för positiva resultat är att inte belasta kommande generationer med dagens kostnader, att avsättningar till framtida pensioner görs, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Utöver detta bör det i budget finnas en marginal för att täcka eventuella oförutsedda händelser. En förbättrad soliditet innebär att kommunen står bättre rustad för framtida finansiella utmaningar.

Hantering av framtida pensionsförpliktelser

Kommunfullmäktige beslutade år 2007 att årligen tillskapa medel för pensionsreserver i egen balansräkning på minst 5 mnkr åren 2008–2020 genom årliga positiva resultat överstigande detta belopp. Detta görs för att täcka ansvarsförbindelsen. För den förmånsbestämda pensionen beslutade kommunfullmäktige att välja en fortsatt försäkringslösning.

Alternativet medel för pensionsreserver i egen balansräkning, kopplat till ett sparande genom till exempel planerade överskott, har bland annat ekonomiska fördelar och ger möjlighet till kontroll men kräver att de avsatta medlen verkligen undantagslöst ”läses in” för kommande pensioner och inget annat.

Valet av lösning för hantering av ansvarsförbindelsen innebär att kommunen ska placera medel enligt de riktlinjer som framtagits för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

Varje år i årsredovisningen ska en teoretisk balanskravsutredning göras. De medel som placeras blir positiva balanskravsresultat för framtiden och kan användas vid framtida bedömningar av balanskravsresultatet de år när pensionsutbetalningarna är som högst.

I samband med beslut om budget för år 2016 (2017–2019) upphävde kommunfullmäktige sitt beslut om avsättning till pensioner då det bedömdes att tillräcklig avsättning gjorts.

I budget 2019 beslutade kommunfullmäktige att börja använda de medel som satts av för att utjämna pensionskostnaderna. Under åren 2019–2035, då pensionskostnaderna är höga, kommer avsatta medel att förbrukas enligt detta beslut.

Resultatutjämningsreserv

Med anledning av riksdagens beslut om att komplettera befintlig lagstiftning om ”god ekonomisk hushållning” med möjligheten att använda sig av en resultatutjämningsreserv, beslutade kommunfullmäktige under år 2013 om lokala riktlinjer för hanteringen av denna. Dessa riktlinjer har sedan reviderats. Senaste revisionen skedde under 2018 då det förtydligades under vilka förutsättningar reserven kan disponeras.

Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen, det vill säga med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller 2 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatutjämningsreservens storlek maximeras till 10 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Syftet med resultatutjämningsreserven är att ge kommunen möjlighet att täcka balanskravsunderskott som uppstår på grund av en lågkonjunktur. Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka underskott. Kommunstyrelsen lämnar förslag i årsredovisningen till kommunfullmäktige avseende avsättning och disposition av resultatutjämningsreserv.

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål

”Bengtsfors kommun är en livskraftig kommun genom samarbete och individuell utveckling”

Samtliga mål ska utgå från Bengtsfors kommuns vision ovan. Kommunfullmäktiges kommunövergripande mål är alla formulerade som ett framtida önskvärt tillstånd som kommunen vill uppnå.

Kommunfullmäktiges mål är åtta till antalet. Under varje mål finns ett antal mål nedbrutna på kommunstyrelsenivå. För att kommunfullmäktiges mål ska anses uppfyllt ska minst hälften av de nedbrutna målen på kommunstyrelsenivå vara uppfyllda.

Bengtsfors kommuns invånare erbjuds en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Människors trygghet i vardagen är en av kommunens viktigaste uppgifter. Barn och unga ska stödjas tidigt för att klara skola och yrkesliv. Människor i behov av försörjningsstöd ska stöttas och stärkas till egenförsörjning. Fokus ska ligga på tidiga insatser; oavsett var i livet invånarna befinner sig. Sociala området arbetar kunskapsbaserat och innovativt. Digital utveckling och välfärdsteknologi ska ge möjligheter till ökad livskvalitet, trygghet och självständighet för den äldre och högre effektivitet inom äldreomsorgen.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Antalet lösningar inom e-hälsa och välfärdsteknik ska öka	Antal nya e-tjänster och andra tekniska lösningar	Löpande	4 st	● + 2 st per år
Andelen nöjda brukare inom hemtjänsten ska öka	Helhetsbedömning hemtjänst	1 gång per år	95 index (förbättring)	● 95 index
Andelen nöjda brukare inom särskilt boende ska öka	Helhetsbedömning särskilt boende	1 gång per år	88 index (förbättring)	● 95 index
Andel nöjda brukare inom LSS ska öka	Enkät upplevelse av trivsel och att personalen bryr sig om	1 gång per år	94 index	● 95 index
Antal bidragshushåll som haft försörjningsstöd längre tid än ett år ska minska	Antal bidragshushåll med försörjningsstöd längre tid än ett år	Varje månad	17 % minskning	● Minska med 5 % per år

Antalet lösningar inom e-hälsa och välfärdsteknik ska öka

Målet är uppnått. Antalet e-tjänster som är möjligt att bygga begränsas av personalresurs och är beroende av hur omfattande tjänsterna förväntas vara.

Andelen nöjda brukare inom hemtjänst ska öka

Målet är uppnått.

Andelen nöjda brukare inom särskilt boende ska öka

Målet är ej uppnått. Ett förbättrat resultat, verksamheten har infört utbildning för redan

anställd personal i syfte att höja kompetens bland samtliga anställda och har under året också infört mer omfattande introduktioner för nyanställd personal.

Andel nöjda brukare inom LSS ska öka

Målet är nästan uppnått.

Antal bidragshushåll som haft försörjningsstöd längre tid än ett år ska minska

Målet är uppnått. I syfte att få en tydligare arbetslinje har riktlinjer för ekonomiskt bistånd arbetats om. Enheten ekonomiskt bistånd organiseras från 1 januari 2020 tillsammans

med integration och arbetsmarknadsenhet i syfte att minska andelen hushåll och utbetalt ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

Tre av de fem målen har uppnåtts och en förbättring har skett även på delar av de mål som inte uppnåtts. Kommunen bedöms därför vara på väg åt rätt håll när det gäller att kunna erbjuda kommuninvånarna en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg.

Bengtstors kommun har en god och jämlik utbildning

Utbildning är den viktigaste faktorn för en framtida god hälsa. All pedagogisk verksamhet ska utgå från varje individs unika förmåga. Den ska skapa förutsättningar för måluppfyllelse samt motivation för fortsatta studier och etablering på arbetsmarknaden och för livslångt lärande. Invånarna ska som människor kunna växa och vara en del i det ständigt förändrade kunskaps- och informationssamhället. Alla barn och ungdomar ska ha lika rättigheter, skyldighet och möjligheter oavsett förutsättningar.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Samtliga elever i grundskolan ska, utifrån sin förmåga, nå så högt meritvärde som möjligt	Andel elever som förbättrat sitt meritvärde mellan årskurs 6 och årskurs 9	2 gånger per år	79 %	 95 %
Elevernas måluppfyllelse i de tidiga skolåren ska säkerställas	Andel elever som kan läsa efter årskurs 1	1 gång per år	92 %	 100 %
Andelen behöriga till studieförberedande och yrkesförberedande gymnasieprogram ska öka	Behörighet till studieförberedande respektive yrkesförberedande program	2 gånger per år	Studief 70 % Yrkesf 70 %	 Studief 70 % Yrkesf 80 %
Andelen unga som är i jobb eller studier två år efter avslutad gymnasieutbildning ska öka	Andel ungdomar som är i jobb eller studier två år efter avslutad gymnasieutbildning	1 gång per år	92,5 %	 90 %
Fler elever ska uppleva sin skolgång positivt	Sammanvägt resultat i elevenkät årskurs 5 och 8	1 gång per år	Åk 5: 90 % (minskning) Åk 8: 83 % (ökning)	 Åk 5: 93 % Åk 8: 82 %
Samtliga studerande ska klara målen i SFI inom utsatt tid	Andelen studerande som klarar målen i SFI inom utsatt tid	2 gånger per år	85 %	 100 %
Andelen nöjda föräldrar inom förskolan ska öka		1 gång per år	99 index (oförändrat)	 95 index

Samtliga elever i grundskolan ska, utifrån sin förmåga, nå så högt meritvärde som möjligt

Målet är ej uppnått. Under 2019 har arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan startat om och man arbetar med att översätta läroplanernas mål till begripliga beskrivningar för eleverna. Elevernas resultat

i grundskolan har diskuterats på KSUU ett flertal gånger under året där samtliga rektorer deltagit. Särskilt pojkars skolresultat har diskuterats. Inom ramen för grundskoleutredningen finns ett antal förslag till förändrad struktur på grundskolans organisation i syfte att förändra den socioekonomiska sammansättningen på

skolan, vilket enligt vetenskap är den främsta framgångsfaktorn för en mer likvärdig skola. Skolorna har även arbetat med att öka andelen behörig personal.

Elevernas måluppfyllelse i de tidiga skolåren ska säkerställas

Målet är ej uppnått. Skolorna har med individuellt stöd arbetat med elevers läsförmåga. Arbeta inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet har fokus även på denna målsättning.

Andelen behöriga till studieförberedande och yrkesförberedande gymnasieprogram ska öka

Målet är ej uppnått. När det gäller studieförberedande program uppnås målsättningen, men inte avseende yrkesförberedande. Målsättning och resultat har diskuterats inom ramen för kommunstyrelsens utbildningsutskott och även lyfts till kommunstyrelsen. I övrigt se analysen av målet om meritvärdet ovan.

Andelen unga som är i jobb eller studier två år efter avslutad gymnasieutbildning ska öka

Målet är uppnått. För att ytterligare förstärka arbetet så har ansvaret flyttats till arbetsmarknadsenheten från halvårsskiftet 2019.

Fler elever ska uppleva sin skolgång positivt

Målet är ej uppnått. När det gäller årskurs 8 uppnås målsättningen, men inte avseende årskurs 5. Skolorna arbetar aktivt med trygg och säker skolgång som ett normalläge.

Samtliga studerande ska klara målen i SFI inom utsatt tid

Målet är ej uppnått. Verksamheten har arbetat med att stärka upp kvalitén i verksamheten för att samtliga skall klara målen. Elever som riskerar att inte uppnå målen får en individuell plan.

Andelen nöjda föräldrar inom förskolan ska öka

Målet är uppnått. Högre betyg än 2019 bedöms som orealistiskt.

Sammanfattning

Fem av de totalt sju målen inom området har inte nåtts. Kommunen bedöms därför inte vara på väg åt rätt håll när det gäller att ha en god och jämlik utbildning.

Bengtsfors kommun har ett bra företagsklimat och ett starkt, differentierat näringsliv

Bengtsfors kommun ska upplevas som en attraktiv kommun där goda relationer och korta beslutsvägar präglar kontakterna med företagen. Kommunen ska driva offensiva satsningar för att attrahera investeringar och nyetableringar.

Mål	Mått/indikator	Måtfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Näringslivsklimatet i kommunen ska förbättras	Sammanfattande omdöme i Svenskt Näringslivs enkät	1 gång per år	3,7 snittbetyg	● 4,0 snittbetyg
	Svenskt Näringslivs ranking	1 gång per år	129 rank	● Långsiktigt förbättra placeringen och nå topp 100 år 2022
Resultatet i INSIKT ska förbättras	Nöjd-kund-index totalt INSIKT	Varje kvartal	82 index (förbättring)	● 79 index
Förutsättningarna för företagens kompetensförsörjning ska förbättras	Tillgång till kompetens – enkät	1 gång per år	2,7 betyg Plats 145	● Öka och nå betyg 3,2 och plats 150 år 2020
	Skolans attityder till företagande – enkät	1 gång per år	3,9 betyg Plats 104	● Öka och nå betyg 4,2 och plats 60 år 2020
Antal nya företag i kommunen ska öka	Nya företag per 1 000 invånare i kommunen (Bolagsverket)	1 gång per år	4,2 st Plats 167	● Öka och nå 4,0 st och plats 200 år 2020
	Nya företag totalt	Löpande	78 st	● Öka och nå 88 st år 2020

Näringslivsklimatet i kommunen ska förbättras – sammanfattande omdöme

Målet är ej uppnått. Bengtsfors kommun har även i år näst högst betyg av kommunerna i Dalsland och Fyrbodalen. I det totala resultatet behåller vi vår position och det är i övrigt marginella förändringar. Då det sammanfattande omdömet är i paritet med föregående år och vi fortfarande innehar plats två i Fyrbodalen gällande sammanfattande omdöme så bedömer Svenskt Näringsliv att denna marginella förändring från 3,7 till 3,71 har med andra faktorer att göra än kommunens näringslivsarbete. Från 2002 då mätningarna började har Bengtsfors stigit från 2,39 till 3,71 på en 6-gradig skala. Fortsatt positiv utveckling når vi genom ett kontinuerligt och målmedvetet arbete med våra fokusområden i näringslivsstrategin.

Näringslivsklimatet i kommunen ska förbättras – ranking

Målet är uppnått. Gällande ranking har Bengtsfors kommun en fortsatt uppgång och klättrar 18 platser i rankingen till plats 129. Att vi trots marginella förändringar i sammanfattande omdöme och övriga enkätfrågor klättrar i rankingen beror bland annat på förbättrad statistik rörande nyföretagande, det vill säga antal nya företag som startar samt hur andra kommuners resultat och statistik ser ut.

Resultatet i INSIKT ska förbättras

Målet är uppnått. I servicemätningen INSIKT rankas Bengtsfors som femte kommun i landet. Det innebär att företag som varit i kontakt med oss är nöjda med den service de fått. I mätningen får lokala företag som haft något ärende med kommunen möjligheten att tycka till om

kommunens service. Bengtsfors kommun ökar från ett nöjd-kund-index (NKI) på 77 till 82 och stiger från plats 24 i Sverigerankingen till plats 5. Resultatet grundas i vårt ständigt pågående förbättringsarbete i vår myndighetsutövning där alla medarbetare som på olika sätt är i kontakt med företagen håller en mycket hög servicenivå.

Förutsättningarna för företagens kompetensförsörjning ska förbättras – tillgång till kompetens

Målet är ej uppnått. Tillgång till arbetskraft med rätt kompetens är en mycket viktig fråga för näringslivet. Enkätresultatet försämras från 2,8 till 2,7, vilket bedöms vara en marginell förändring som är svår att dra slutsatser från. En generell bedömning utifrån näringslivskontakter är att det under 2019 med fortsatt högkonjunktur blivit ännu svårare för vårt lokala näringsliv att rekrytera arbetskraft med rätt kompetens. Resultatet från kompetensförsörjningsenkäten som genomfördes 2018 har varit mycket värdefullt, där vi ser stora rekryteringsbehov samtidigt som företagen har svårt att rekrytera rätt kompetens. Enkäten har resulterat i att vi har kunnat rikta våra insatser mot våra lokala förutsättningar inom bland annat ungdoms- och vuxenutbildning samt olika rekryteringsaktiviteter och projekt som ska hjälpa företag att rekrytera rätt kompetens. Kompetensförsörjningsenkäten genomförs i slutet av 2019 för att få en nulägesbild inför 2020.

Förutsättningarna för företagens kompetensförsörjning ska förbättras – skolans attityder

Målet är ej uppnått. Skolans attityder till företagande försämras från 4,0 till 3,9, vilket bedöms vara en marginell förändring som är svår att dra några slutsatser från. En generell bedömning är att näringslivet varit mycket nöjt med den utökade samverkan med skolan. Ett exempel är den årligt återkommande Framtidsdagen för högstadie- och gymnasieelever med syfte att visa vilka fantastiska möjligheter, företag, arbetsgivare och yrkesroller som finns lokalt. Vi bjuder in arbetsgivare i Bengtsfors kommun samt aktörer inom vidareutbildning, kompetensförsörjning och entreprenörskap att delta som utställare på Framtidsdagen med Branschdag för elever och Karriärkväll för föräldrar och allmänhet. Branschdagen är en möjlighet för lokala arbetsgivare att visa upp sig för framtida medarbetare samtidigt som eleverna får insyn i arbetslivet och vår lokala arbetsmarknad.

Antal nya företag i kommunen ska öka – Bolagsverket

Målet är uppnått.

Antal nya företag i kommunen ska öka – totalt

Målet är ej uppnått.

Sammanfattning

Tre av de sju målen har uppnåtts. Kommunen bedöms därför ha oförändrat läge när det gäller förutsättningarna för att ha ett bra företagsklimat och ett starkt, differentierat näringsliv.

Bengtsfors kommun har ett aktivt och nyskapande kultur- och fritidsutbud för alla

Människors välbefinnande, utveckling och upplevelser är grundläggande för att skapa en kreativ och fungerande livsmiljö. Att skapa attraktiva platser där kultur spelar en aktiv roll blir allt viktigare, både för att skapa ett meningsfullt liv för boende och

besökare men också för att stimulera tillväxt. Ett närmare samarbete mellan kultur och näringsliv ska främjas och strukturella möjligheter via samverkan till kulturaktiviteter genom ökad tillgänglighet, för alla åldrar ska skapas.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Fler medborgare ska uppleva att kultur- och fritidsutbudet i kommunen är bra	Index – fritidsmöjligheter medborgarundersökning	1 gång per år	53 index	 65 index
Fler medborgare ska uppleva att kommunen är attraktiv	Nöjd-region-index medborgarundersökning	1 gång per år	51 index	 65 index
Förutsättningarna för ett rikt friluftsliv ska förbättras	Ranking i Sveriges friluftskommun	1 gång per år	Rank 194	 Rank 150

Fler medborgare ska uppleva att kultur- och fritidsutbudet i kommunen är bra

Målet är ej uppnått. Vi har arbetat för att få till en fritidsbank men det har inte kunnat genomföras. Vi har arbetat för att man till exempel på Långevi ska ha öppet sina lokaler för allmänheten men vi har misslyckats hitintills. Vi har stöttat initiativ och projekt såsom Dals Långed allmänna bastu, föreningen Strömmar i Dalslands verksamhet och vi har samarbetat med byalag och hembygdsföreningarna om Kulturveckan. I vår kommun bygger alla fritidsaktiviteter på föreningars verksamhet. Vi vet att föreningarna lever en tynande tillvaro. Vi stöttar med föreningsbidrag och bidrag till ledarutbildningar. Det handlar även här om att synliggöra det som faktiskt finns.

Fler medborgare ska uppleva att kommunen är attraktiv

Målet är ej uppnått. Det skulle vara intressant att fråga medborgarna vad de tycker skulle krävas för att kommunen ska kännas attraktiv. Vi tror att det beror på resurser för att skapa ett brett utbud och att synliggöra det som faktiskt görs.

Förutsättningarna för ett rikt friluftsliv ska förbättras

Målet är ej uppfyllt. Naturvårdsverket utser årets friluftskommun och det baseras på enkätfrågor som visar om kommunerna arbetar fokuserat med sikte på att stärka och utveckla friluftslivet inom kommunen. I vårt fall skulle en friluftsplän göra stor skillnad, en plan med resurser kopplade till sig.

Sammanfattning

Inget av de tre målen är uppfyllda. Kommunen bedöms därför inte vara på rätt väg när det gäller att skapa förutsättningar för ett aktivt och nyskapande kultur- och fritidsutbud åt alla.

Bengtsfors kommun är en attraktiv arbetsgivare

Personalen ska erbjudas trygga anställningar och en god arbetsmiljö. Arbetsplatsen ska genomsyras av öppenhet, förtroende, delaktighet och personalens idéer har genomslagskraft. Kommunen måste också säkerställa behovet av personalresurser och kompetens på kort och lång sikt samt planera för att kunna ersätta ledarpositioner och andra nyckelfunktioner.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Sjukfrånvaron ska fortsätta ligga på en låg nivå	Sjukfrånvarostatistik	Varje månad	5 %	 5 %
Kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras	Hållbart medarbetarengagemang – enkätundersökning	1 gång per år	80 index	 80 index
	Implementering av Handlingsplan Heltid 2018–2021	1 gång per år	-	Målsättningarna i planen ska infrias
Kommunen ska förbättra arbetet med kompetensförsörjning	Statistik över behörig personal (lärare, förskollärare, undersköterskor, sjuksköterskor)	2 gånger per år	-	Högre andel behörig personal än tidigare år
Fler anställda ska utnyttja friskvårdsbidraget	Statistik över antal som utnyttjar friskvårdsbidraget	2 gånger per år	Ökning med 2 procent	 Öka med 5 procentenheter

Sjukfrånvaron ska fortsätta ligga på en låg nivå

Målet är uppnått. För att nå målet har man arbetat med arbetsmiljöronder tillsammans med företagshälsovård, riktade insatser mot några enheter och omställningsaktiviteter.

Kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras – HME

Målet är uppnått.

Kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras – heltid

Målet är inte mätbart ännu, partsgemensam arbetsgrupp arbetar med frågan. Bemanningenhet infördes i syfte att underlätta för att nå målet.

Kommunen ska förbättra arbetet med kompetensförsörjning

Målet är inte mätbart ännu eftersom mätning gjordes första gången för år 2019.

Fler anställda ska utnyttja friskvårdsbidraget

Målet har ej uppnåtts. Har inte ökat tillräckligt för att nå målet trots en ökad ersättningsnivå och information till medarbetare.

Sammanfattning

Två av de fem målen har uppnåtts och lika många saknar mätvärde. Kommunen bedöms därför ha oförändrat läge när det gäller förutsättningarna för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Bengtsfors kommun har en tydlig ekonomistyrning och god kontroll

Kommunen har som strategiskt mål att utföra all verksamhet med tydlig kvalitet och resultatredovisning, med en effektiv resursanvändning och med en god framförhållning inför förändrade finansiella förutsättningar.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Balanskravsresultatet ska minst ligga på nivån för god ekonomisk hushållning	Balanskravsresultat	2 gånger per år	-0,2 % (0,0 % justerat för pensions-uttag)	● 1,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag
Verksamhetens nettokostnad ska inte överstiga budgeterad nivå	Avvikelse mellan faktisk och budgeterad nettokostnad	3 gånger per år	-12,2 mnkr	● ≥ 0 mnkr
Samtliga investeringsprojekt ska följas upp kontinuerligt	Uppföljning av investeringsprojekt avseende ekonomi, tidplan etc.	3 gånger per år	3 gånger	● Uppföljning minst 3 gånger per år
Soliditeten (exklusive RUR) ska förbättras	Soliditet exklusive RUR	2 gånger per år	39,3 %	● 45 %

Balanskravsresultatet ska minst ligga på nivån för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges budget för år 2019 innebär att avsteg gjordes från detta mål för året. Balanskravsresultat justerat för uttag från pensionsreserv uppgår till budgeterad nivå på 0,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Verksamhetens nettokostnad ska inte överstiga budgeterad nivå

Redan vid årets första prognos som upprättades efter februari framgick att detta mål sannolikt inte skulle uppnås. Samtliga prognoser som upprättats och rapporterats till kommunstyrelse och fullmäktige under året har visat negativ avvikelse.

Samtliga investeringsprojekt ska följas upp kontinuerligt

Uppföljning av investeringsprojekt har gjorts i samband med delårsrapport per 2019-03-31 och 2019-05-31 samt vid delårsbokslut per 2019-08-31.

Soliditeten (exklusive RUR) ska förbättras

Kommunfullmäktiges budget för år 2019 innebär att avsteg gjordes från detta mål för året.

Sammanfattning

Budget för år 2019 innebär att avsteg gjordes från två av de fyra målen inom området. Av de återstående två målen är ett uppnått och ett inte uppnått. Kommunfullmäktiges mål bedöms därmed inte som uppfyllt och god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet uppnås inte.

Bengtstors kommun är en hållbar kommun – både miljömässigt och socialt

Kommunen ska arbeta för en resurseffektiv och ansvarsfull utveckling för att säkerställa att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam, god och socialt utvecklande miljö.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Mängden matsvinn ska minska	Statistik över matsvinn	2 gånger per år	20 %	● Minska matsvinnet med 10 % mellan varje mättillfälle eller årligen 20 %
Energiförbrukningen i kommunens lokaler ska minska	Total energiåtgång i kommunala lokaler	2 gånger per år	4 % minskad fjärrvärmeförbrukning	● Minska energiförbrukningen med 1 % per mättillfälle eller årligen 2 %.
Målsättningen i livsmedelspolicyn om andelen ekologiska inköp ska nås	Andel ekologiska livsmedelsinköp	2 gånger per år	20 %	● 20 %
Andelen fossilfria fordon ska öka	Andel fordon	2 gånger per år	+6 procentenheter	● Öka med 10 procentenheter per år
Mängden farligt avfall som har hamnat fel i hushållsavfall ska minska	Vikt farligt avfall vid årlig plockanalys	1 gång per år	Ökning från 0,64 till 1,67	● Den sammanlagda vikten farligt avfall ska understiga f g år och senast år 2025 vara 0
Mängden hushållsavfall som samlas in i kärl ska minska	Insamlade mängder kärlavfall samt årliga plockanalyser	1 gång per år	Minskning från 203 till 202 kg per invånare	● Mängden avfall ska understiga f g år och 2025 ha minskat med 20 % jämfört med år 2016
Ungdomsarbetslösheten ska minska	Arbetsmarknadsstatistik	Varje månad	13,0 %	● Max 5 % över snittet för länet. (ger målvärde 12,8 %)

Mängden matsvinn ska minska

Målet är uppnått. Livsmedelsverkets ändrade regler för livsmedelshantering 2019 har hjälpt oss att sänka svinn, vi får numera kyla ner mat från en buffé. Det fick vi inte 2018.

Detta gav effekt på VT19 och resultatet blev 135 kg mindre matsvinn jämfört med helåret 2018. HT19 var motsvarande resultat 401 kg mindre matsvinn vid mätning i september månad, även då jämfört med helåret 2018.

Energiförbrukningen i kommunens lokaler ska minska

Målet är uppnått. De energiåtgärder som genomförts har givit resultat och gav cirka 4 procent lägre (graddagskorrigerat helår) fjärrvärmeförbrukning jämfört med 2018.

Målsättningen i livsmedelspolicyn om andelen ekologiska inköp ska nås

Målet är uppnått. Ett aktivt arbete sker för att öka andelen ekologiska och närproducerade inköp. Marknaden skannas av hela tiden för att öka andelen och matsedlar anpassas.

Andelen fossilfria fordon ska öka

Målet är ej uppnått. Ett antal fordon har bytts ut mot fossilfria, men ökningstakten har inte varit i nivå med målsättningen.

Mängden farligt avfall som har hamnat fel i hushållsavfall ska minska

Målet har ej uppnåtts.

Mängden hushållsavfall som samlas in i kärl ska minska

Målet har uppnåtts.

Ungdomsarbetslösheten ska minska

Målet har ej uppnåtts. Ungdomsarbetslösheten har gått ner från 8,9 procent 2018 till 6,3 procent 2019. Vi arbetar med en väg in för unga, aktivitetsansvaret för unga som inte går i gymnasiet har förts över under året till arbetsmarknadsenheten. Under 2019 så har en fortsatt stark konjunktur bidragit till att fler kommit i egenförsörjning.

Sammanfattning

Fyra av de sju målsättningarna har uppnåtts. Kommunen bedöms därför ha förbättrat läge när det gäller att vara en hållbar kommun.

Bengtsfors kommun har attraktiva och trygga närmiljöer

Kommunen ska tillhandahålla fysiska miljöer – både utomhus såsom gator, vägar, allmänna platser, parker, grönytor och inomhus i kommunens lokaler för medborgares verksamheter. Lokaler ska upplevas attraktiva, välsköta, välfungerande, tillgängliga och

trygga i samspel med både människa och miljö. Torg och allmänna platser ska utformas till levande offentliga mötesrum som inspirerar människor att vistas och verka i dem.

Mål	Mått/indikator	Mätfrekvens	Resultat 2019	Målsättning
Fler medborgare ska känna sig trygga i kommunen	Index – trygghet medborgarundersökning	1 gång per år	56 index	 75 index
Förnyelsegraden för gatubeläggning ska förbättras	Förnyelsegrad	1 gång per år	3,5 %	 3 %
Fler medborgare ska vara nöjda med kommunens gång- och cykelvägar	Index – gång- och cykelvägar medborgarundersökning	1 gång per år	48 index	 75 index
Fler medborgare ska vara nöjda med kommunens VA-verksamhet	Index – vatten och avlopp medborgarundersökning	1 gång per år	75 index	 75 index

Fler medborgare ska känna sig trygga i kommunen

Målet är ej uppfyllt. Under 2019 har trygghetskapande insatser satts in i Bengtsfors tätort för att minska skadegörelse och oro. Fritidsgårdsverksamheten har fått fler vuxna på plats. Samverkan med polis för att öka närvaron.

Förnyelsegraden för gatubeläggning ska förbättras

Målet är uppfyllt. Under 2019 har det asfalterats cirka 21 000 m² (f g år cirka 9 700 m²), vilket utgör 3 procent av total areal.

Fler medborgare ska vara nöjda med kommunens gång- och cykelvägar

Målet är ej uppfyllt. Under perioden har ytterligare 4 km belyst GC-väg färdigställt mellan Bilingsfors och Bengtsfors som gör minskningen av index svår att förstå. En förklaring kan vara debatten som förts i massmedia runt kvaliteten i entreprenaden, och att det eventuellt påverkat den allmänna uppfattningen.

Fler medborgare ska vara nöjda med kommunens VA-verksamhet

Målet är uppnått. Under 2019 har mätarbyten till digital avläsning påbörjats och verksamheten har ökat reinvesteringar för ett mer hållbart nät.

Sammanfattning

Två av de fyra målsättningarna har nåtts. Kommunen bedöms därför ha förbättrat läge när det gäller att ha attraktiva och trygga närmiljöer.

Sammantagen bedömning av kommunfullmäktiges mål

Av kommunfullmäktiges åtta mål bedöms tre som uppfyllda. Det är målet för socialtjänst, vård och omsorg, målet för hållbar kommun och målet för attraktiva och trygga närmiljöer. Målet för företagsklimat och näringsliv bedöms som oförändrat. Detta mål har mätvärden där målnivåerna anges för utgången av år 2020. Fyra mål bedöms som ej uppfyllda. Det är målet för utbildning, målet för kultur- och fritidsutbud, målet för ekonomistyrning och kontroll samt målet attraktiv arbetsgivare.

En sammantagen bedömning baserat på måluppfyllelse är därför att god ekonomisk hushållning inte uppnås för verksamhetsåret 2019. Inte heller god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet uppnås.

Personalredovisning

Väsentliga personalförhållanden

Många av de verksamheter som bedrivs i kommunens regi är mycket personalintensiva, det vill säga den viktigaste resursen för att verksamheten ska fungera är personalen. Personal- och kompetensförsörjning kommer att vara ett viktigt strategiskt område för kommunen under en följd av år framöver. Det är därför av stor vikt att kommunen upplevs som en attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla medarbetare, men även för att kunna attrahera nya och kommande medarbetare. Viktigt är att kommunen profilerar sig och marknadsförs som en spännande arbetsgivare som kan erbjuda vidareutveckling och en rad spännande kompetenser.

Inom kommunen finns en medarbetarpolicy med syfte att tydliggöra uppdraget som anställd i kommunen genom att beskriva värderingar, förhållningssätt och förväntningar. Den utgår från kommunens uppdrag, vision och mål. Värdegrunden som utmärker medarbetarskapet beskriver värderingar, förhållningssätt och förväntningar i möten och kontakter med anställda i kommunen. Den ska också beskriva medarbetarnas insatser och service som är avgörande för verksamhetens resultat, kvalitet och effektivitet. Värdegrunden består av fem värdeord med tillhörande definitioner och ska genomsyra allt arbete i kommunen.

- Gott bemötande
- Delaktighet
- Respekt
- Glädje
- Professionalism

Årsarbetare

Antal årsarbetare per den 1 november 2019 uppgick till 764 heltider. Detta är en ökning från föregående år med 14 årsarbetare. Årsarbetare definieras som det totala antalet hel- eller deltidsbefattningar omräknat till heltidsbefattningar.

Könsfördelning

Könsfördelningen bland kommunens tillsvidareanställda per den 1 november 2019 var 82 procent kvinnor och 18 procent män. 2018 var det 84 procent kvinnor och 16 procent män.

Åldersfördelning

Medelåldern bland kommunens anställda 2019 uppgår till 46 år, 2018 var motsvarande siffra 45 år.

Sjukfrånvaroredovisning

Från och med den 1 juli 2003 är samtliga arbetsgivare skyldiga att redovisa uppgifter om sjukfrånvaron i årsredovisningen. Redovisningen ska omfatta samtliga anställda som har ordinarie arbetstid, vilket även omfattar anställda på avtalsområdet BEA (personal i arbetsmarknadspolitiska åtgärder). Uppdragstagare och förtroendevalda ska inte ingå i redovisningen.

Total sjukfrånvaro i procent av samtliga anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid

Alla anställda omfattas som har ordinarie arbetstid, vilket även omfattar anställda på avtalsområde BEA. All arbetstid för dessa anställda förutom övertid, mertid samt fyllnadstid redovisas. Arbetstiden ska också reduceras med den frånvaro utan lön som har betalats ut, såsom tjänstledighet för annat arbete, partiell tjänstledighet för vård av barn eller övrig frånvaro utan lön. I ordinarie arbetstid inkluderas också semester och de 45 första dagarna för ferien för ferie- och uppehållsanställda.

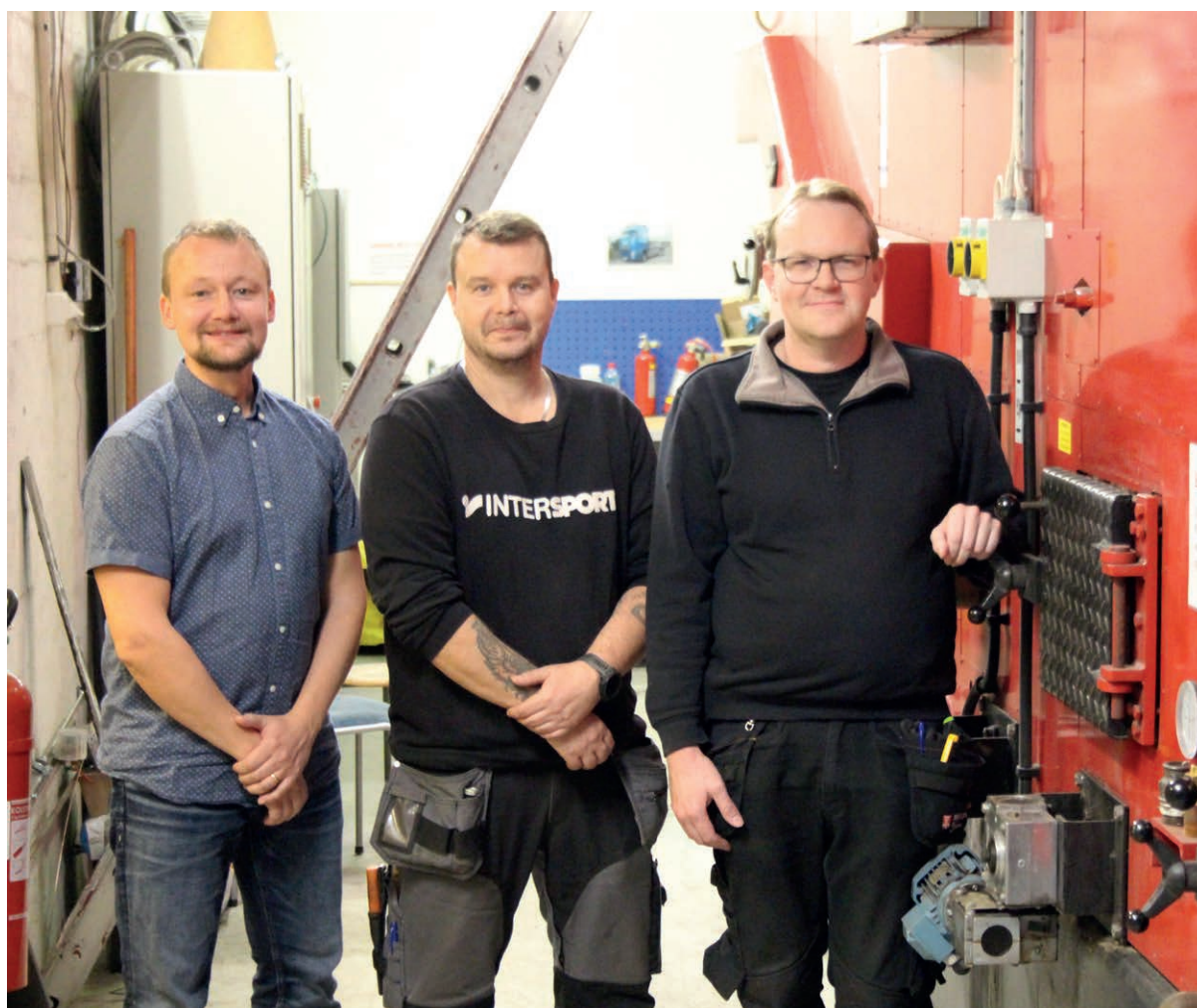
I tabellen framgår att den totala sjukfrånvaron 2019 i kommunen uppgår till 5,01 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år då den uppgick till 5,94 procent.

Sjukfrånvaro

Ålder	Total sjukfrånvaro	Kvinnor	Män
Totalt	5,01	5,48	3,42
<= 29 år	5,03	5,76	3,38
<= 30–49 år	4,50	5,13	2,51
>= 50 år	5,50	5,72	4,57

Sjukfrånvaro över 59 dagar

	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	25,57	27,93	12,82
<= 29 år	9,99	12,21	1,43
<= 30–49 år	23,81	26,85	4,19
>= 50 år	31,45	33,08	22,86

Miljöredovisning

Hållbarhetskompass

Arbetet med att ta fram en gemensam hållbarhetskompass – Kompass Dalsland – en gemensam färdriktning för hållbarhet i Dalslands miljö- och energiförbunds medlemskommuner – startade under våren 2019. Kompassen ska relatera till FN:s globala mål och kommunstyrelsen har därför fått en genomgång av Agenda 2030 ur ett kommunalt perspektiv. Arbetet har fortsatt med kommungemensam workshop och identifiering av insatsområden att fokusera på i hållbarhetsarbetet. Även en kommunspecifik workshop genomfördes där ytterligare insatsområden identifierades för Bengtsfors kommun.

Samtliga förbundets medlemskommuner har blivit godkända som deltagare i Glokala Sverige under 2020.

Fossilfri gränsregion

Fossilfri gränsregion 2030 är ett projekt som drivs av samtliga kommuner i Fyrbodal och södra delen av Viken länskommune (Östfold och Follo) i Norge. Sammantaget har 39 kommuner åtagit sig att bli fossilfria avseende transporter till 2030, varav Bengtsfors är en. Arbetet bedrivs i samarbete med Trollhättan Energi, Dalslands miljö- och energiförbund, Norsk elbilforening, Inspiria Science Center, Klima Østfold, Rakkestad Næringsråd och Kirkens Bymisjon Pedalen. Fossilfri gränsregion bygger vidare på projektet Hela gröna vägen och det huvudsakliga målet är att utöka befintlig fossilfri infrastruktur samt öka antalet fossilfria fordon hos kommuner och företag.

År 2018 etablerades tre biogastankstationer i Dalsland. Nu finns biogastankstationer i

kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed och Mellerud. Under det gångna året har kommunerna börjat byta ut delar av sin fordonsflotta till biogasbilar som ett led i projektets mål om att vara en fossilfri kommun till 2030.

För att ytterligare minska sitt koldioxidutsläpp har Dalslandskommunerna visat intresse för samordnade varustransporter. Fyrbodals kommunalförbund, tillsammans med Nationellt centrum för kommunal samordnad varudistribution, och kommunerna i Dalsland påbörjade ett arbete som en del av projektet Fossilfri gränsregion 2030.

Nationellt centrum kommer att arrangera tre workshops i Fyrbodals kommun under 2020. Syftet med undersökningen är bland annat att fastslå om en samordnad varudistribution för Dalslandskommunerna är den rätta vägen att ta för att minska på transporterna vid leveranser och därmed även minska koldioxidutsläppen.

Tur och retur

Projektet Tur och retur handlar om hållbart resande mellan land och stad. Dalslands miljö- och energiförbund samarbetar med Fyrbodals kommunalförbund, Orust kommun, och Västra Götalandsregionen. Energimyndigheten finansierar projektet.

I detta pilotprojekt kommer det att undersökas vilka olika behov människor på Orust och i Dals Långed har av att förflytta sig och hur det behovet uppfylls i dag. Utifrån detta kommer några typfall att väljas ut där en ny mobilitetslösning testas. De nya mobilitetslösningarna kommer att tas fram tillsammans med både användarna, företag som kan se nya affärsmöjligheter och organisationer/föreningar.

Miljöledning i kommunen

Miljöledningssystemet ska säkerställa att ett systematiskt miljöarbete integreras i myndighetens verksamhet så att miljöfrågorna beaktas vid genomförandet av myndighetens uppdrag. Syftet är att minska verksamhetens negativa och öka dess positiva miljöpåverkan. Målet med myndigheternas miljöledningssystem är att skapa ett systematiskt miljöarbete för att fortlöpande förbättra sin miljöprestanda.

Åtgärder för att förbättra uppföljning av nyckeltal och indikatorer har genomförts under året

med målsättningen att arbeta in miljömålen i det befintliga ledningssystemet.

Intern revision

Som ett led i miljöledningsarbetet har en internrevision utförts på område Vård, Omsorg, IFO för att följa upp att verksamhetens arbetsätt följer miljörutiner för området avfall och resor. Revisionen har avslutats och ska redovisas för sektorn under vintern 2020.

Giftfri förskola

Giftfri miljö är ett av de nationella miljö- kvalitetsmålen och även ett av Dalslands miljö- och energiförbunds övergripande miljömål. Genom att utbilda, informera samt arbeta mot att fasa ut farliga kemiska ämnen i kommunens förskolor minskas risken för att miljögifter sprids till omgivningen och påverkar människors hälsa och den biologiska mångfalden. Under våren har inventering och åtgärdsförslag tagits fram för två förskolor i Bengtsfors kommun (Långevi och Bäckängens förskola). På Bäckängens och Lövåsens förskolor har utbildningar hållits under hösten. Arbetet med att inventera och ta fram åtgärdsförslag kommer att fortsätta under våren 2020.

Arrangemang

Dalslands miljö- och energikontor har i samarbete med Sensus hållit i en föreläsning för allmänheten i kommunen. Föreläsningen handlade om hur våra samhällen påverkar klimatet och hur man som privatperson kan minska sin påverkan på klimatet.

Energi- och klimatstrategiskt arbete Rådgivning

Energi- och klimatrådgivningen har under 2019 fortsatt att arbeta med Energimyndighetens insatsprojekt "Sol" precis som under 2018. Intresset för solenergi är fortfarande stort och många privatpersoner, företag och organisationer har kontaktat rådgivningen för information och hjälp. Specifika insatser har riktats mot kyrkorna i kommunen-

Arrangemang

I samarbete med Studieförbundet Sensus hölls under hösten ett seminarium om solceller för allmänheten, med råd och tips om vad man som privatperson bör tänka på innan man installerar solceller.

Energigrupp

Kommunens energigrupps och energistrategers arbete med att ta fram lämpliga energieffektiviseringsåtgärder fortgår. En prioriteringslista för installation av solceller på kommunala fastigheter och lokaler har tagits fram.

Energiuppföljning lokaler

Den årliga uppföljningen visar att energianvändningen i kommunala lokaler och byggnader (Bengtstors kommun inklusive Bengtstors AB) minskat med 13 procent från 2009 till och med 2018. Det finns ett mål om att minska energianvändningen med 20 procent till år 2020.

Fordon och transporter

Bengtstors kommun har tillsammans med övriga kommuner i Fyrbodalen skrivit på en budkavle om en fossilfri fordonsflotta 2030, vilket innebär att hela den kommunala fordonsflottan ska vara fossilfri till 2030.

Hållbar samhällsplanering

DMEK har i samverkan med kommunernas VA-enheter genomfört en förstudie/utredning,

med LOVA-medel från länsstyrelsen, om att anlägga en hygieniseringsanläggning för slam från slutna tankar för toalettavlopp, syftet är att denna kretsloppsfraktion ska spridas på åkermark. Utredningen presenteras i början av 2020.

Vattenplanering

DMEK deltar i Dalbergså/Holmsåns vattenråd.

Efter vattenrådets initiativ pågår en särskild satsning i Teåkersälven för att förbättra livsmiljön för flodpärlmusslan, öringen och andra arter. En bred samverkan sker mellan många aktörer och åtgärder vidtas med stöd i den åtgärdsplan för Teåkersälven som blev klar 2018. DMEK är huvudman för ett LOVA-projekt som innebär att en fiskväg ska skapas vid ett nedlagt kraftverk vid Kårud.

Även för Dalslands kanal (Upperrudsälven) finns ett vattenråd, inom samma organisation som Dalslands kanals vattenvårdsförbund. DMEK genomför fortlöpande kalkningar av försurade vattendrag.

Miljöanpassad offentlig upphandling

Kommunernas inköp omfattar stora penningsummor. Upphandling med miljökriterier är ett konkret verktyg för att successivt uppnå positiva miljöeffekter.

En uppföljning av miljökraven för levererade IT-produkter har slutförts under våren 2019. Under året har också en upphandling av lokalvårdsprodukter genomförts gemensamt för kommunerna Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Säffle och Åmål.

Kommunen som samhällsbyggare

Kommunal samverkan

Bengtstors kommun samverkar med närliggande kommuner inom ett flertal olika områden, dels genom kommunalförbund och gemensamma nämnder som till exempel Fyrbodals kommunalförbund, Dalslands miljö- och energiförbund samt Sydvästra Värmlands och norra Dalslands överförmyndarnämnd men också genom nätverks- och avtalssamverkan.

Exploateringsverksamhet

Under våren 2019 har förslag till detaljplan för Bengtstors centrum ställts ut för granskning. Arbetet med att få planen antagen avvaktar nu hantering av stabilitetsproblem inom del av detaljplaneområdet.

Arbetet med att revidera LIS-planen (landsbygdsutveckling i strandnära områden) har påbörjats och planeras även pågå under 2020. Syftet med LIS-områden är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. Redovisningen i översiktsplanen ska vara vägledande när man prövar ansökningar om dispenser från strandskyddet och upphävande av strandskyddet i detaljplaner.

Statsbidrag har beviljats för sanering av sju tomter på Sulfitenområdet i Bengtstors. Kommunen har accepterat bidraget och beslutat att genomföra saneringen. Saneringen kommer att genomföras under år 2020.

Den kulturhistoriska bebyggelseinventering som påbörjades 2018 har fortsatt och under 2019 har inventering av Steneby socken, där även Billingsfors och Dals Långed ingår, genomförts.

Aktuella projekt

Som ett led i samhällsutvecklingen genomför kommunen varje år ett antal investeringsprojekt.

Sedan något år tillbaka finns en plan för attraktivitetshöjande åtgärder i Billingsfors. Under 2019 anlades en ny lekpark och multiplan på området Lövåsen. Projektet genomfördes till största delen under hösten och slutförs under 2020. Vidare har under året planering och förberedelser för ny lösning för bussresenärer i Billingsfors centrum fortsatt i samråd med Trafikverket.

I Billingsfors har också ett större projekt avseende förnyelse av ledningsnät för vatten och avlopp på Övre Terrassgatan inletts. Detta är ett led i kommunens strategi för att minska läckor och förbättra leveranssäkerheten av dricksvatten till kommuninvånarna. Projektet slutförs under 2020.

Förberedelser för byggande av en ny sporthall vid Ekhagsskolan i Dals Långed har skett under 2019. En upphandling av projektet kunde annonseras i slutet av året. Den nya sporthallen ska ersätta den tidigare sporthallen på samma plats som totalförstördes i en brand under år 2018.

Utbildning

Liksom de senaste åren har även år 2019 i stor utsträckning präglats av att antalet barn och unga i verksamheterna fortsatt är högt.

Förskola

Förskolans verksamhet regleras av olika styrdokument, skollagen, läroplanen och delar av barnkonventionen. Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året.

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska få detta stöd utformat efter behov och förutsättningar så att de utvecklas så långt som möjligt. Alla barn ska få erfara den tillfredsställelse det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

I utbildningen ingår undervisning. Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning, och syftar till utveckling och lärande hos barnen.

Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.

Förskolan ska erbjuda barnen en god miljö och en väl avvägd dagsrytm med både vila och aktiviteter som är anpassade efter deras behov och vistelsetid.

Förskolan i Bengtsfors kommun har god måluppfyllelse gentemot de nationella målen.

Vårdnadshavare ska vara trygga och nöjda med förskolans verksamhet. I förskolans enkät framgår att 94,2 procent är nöjda och 5,8 procent varken nöjda eller missnöjda.

Nettokostnaderna inom förskoleverksamheten totalt sett minskar under året med 2,0 procent³. Kostnaderna inkluderar kostnader och intäkter i andra kommuner och kostnader hos andra huvudmän. Antal barn i kommunens egen verksamhet ökar samtidigt och uppgår nu till 394 barn.

Nyckeltal förskola	2019	2018	2017
Nettokostnadsutveckling (%)	-2,0	12,0	16,5
Antal barn (st)	394	388	381
Antal barn per årsarbetare	4,7	5,5	6,0
Antal heltidsbarn per årsarbetare	4,6	4,6	4,9

Fritidshem

Fritidshemmen ska enligt skollagen komplettera och samverka med skolan.

Nettokostnadsutvecklingen för fritidshemmen visar en kostnadsökning med 12,6 procent

det senaste året. Samtidigt minskar antalet barn med 17. Antalet barn per årsarbetare ökar samtidigt något.

Nyckeltal fritidshem	2019	2018	2017
Nettokostnadsutveckling (%)	12,6	8,4	8,0
Antal barn (st)	346	363	354
Antal inskrivna barn per årsarbetare	15,5	15,2	17,0

Grundskola

2019 har varit ett utmanande år för såväl elever som personal inom grundskolan.

På flera områden råder omständigheter som påverkar arbetsmiljö och elevers resultat. Trots detta är engagemanget och viljan att erbjuda en utbildning av god kvalitet hög bland skolans och fritidshemmens personal. För Ekhagskolan har avsaknaden av idrottshall sedan branden 2018, och den skolgårdsmiljö som brandplatsen ger, inneburit en extra ansträngning för verksamheten.

Socioekonomiska faktorer har stark påverkan på elevers resultat. Verksamheterna behöver anpassa alla våra lärmiljöer, såväl inre som yttre, till elevernas olikheter och kompensera skillnader i förutsättningar och förmågor. Elevers sociala bakgrund, kön och etnicitet hänger samman med skolans måluppfyllelse.

Bengtstors skolor blev av Lärarnas Riksförbund utsedda till Sveriges bästa skolkommun våren 2019 och av Lärarförbundet som nummer ett i Västra Götaland och sexa i Sverige hösten 2019. En bidragande orsak till detta var förutom de goda resultaten på skolorna en resurssatsning under de senaste åren från huvudman och stat.

Antalet elever i grundskolan uppgick 2019 till 945 stycken. Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 0,4 procent inklusive särskoleverksamheten.

Nyckeltal grundskola	2018	2018	2017
Nettokostnadsutveckling (%)	0,4	18,8	13,9
Antal elever	945	932	937
Antal elever i särskola	28	24	23
Antal elever per lärare	12,1	11,9	10,6
Andel (%) lärare med pedagogisk högskoleexamen	83,0	77,4	79,0

Gymnasieutbildning

Gymnasieutbildning i Bengtstors kommun bedrivs på Strömkullegymnasiet.

Strömkullegymnasiets pedagogiska idé är att vara en inkluderande skola med tillgänglig lärmiljö för alla elever.

Skolan arbetar kontinuerligt med värdegrundarbete på flera olika sätt, under 2019 utsågs Strömkullegymnasiet av Raul Wallenberg-fonden att delta i ett nationellt arbete om mänskliga rättigheter.

Under året har Strömkullegymnasiet fokuserat på arbete med att öka skolnärvaron, vilket har gett positivt resultat.

Andelen behöriga lärare uppgår till 79 procent, vilket är en förbättring från 2018 (70 procent). För de lärare som ännu inte är behöriga finns utbildningsplaner.

För att kvalitetssäkra undervisningen på skolan arbetar Strömkullegymnasiet med Diplomeerad gymnasieekonom, Teknikcollege, Vårdcollege och systematiskt kvalitetsarbete.

Elevantalet på Strömkullegymnasiet har minskat med 4 till 199 elever.

Gymnasieskolan	2019	2018	2017
Nettokostnadsutveckling (%)	10,2	7,9	1,8
Antal elever (st)	199	203	219

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen i Bengtstors har i uppdrag att erbjuda utbildning inom SFI (svenska för invandrare), utbildning på grundläggande nivå och gymnasienivå, särskild undervisning för vuxna samt underlättad högskoleutbildning.

På grundläggande nivå erbjuder vuxenutbildningen kurser i ämnena svenska, matematik, engelska och samhällsorientering.

På gymnasienivå erbjuds både studieförberedande kurser och yrkesutbildningar.

Vuxenutbildningen i Dalsland har ett gemensamt utbud av yrkesutbildningar och i Bengtstors har under 2019 bedrivits utbildning till barnskötare/elevassistent, kock, byggplåtslagare och undersköterska samt inom hotell och turism.

Social välfärd

Inledning

Inom det sociala området är kommunens uppdrag att bidra till goda livsvillkor för människor som vistas i Bengtsfors kommun. Området ansvarar för äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg och hemsjukvård. Tillsammans med våra 350 medarbetare ger vi rättssäker verksamhet av hög kvalitet.

Under 2019 ser vi en tydlig koppling mellan resurser och bra kvalitet med nöjda brukare. Detta är en effekt av långsiktighet i de politiska besluten. En framgångsfaktor är också samverkan och tvärprofessionellt samarbete mellan olika verksamheter.

Inom sociala området har startats upp projekt Heltidsresan som syftar till att kommunen ska kunna erbjuda all personal inom vård och omsorg heltid. Som ett led i arbetet mot detta mål har en bemanningsenhet startat under året.

De senaste åren har behovet av stöd från sociala området ökat. Antalet anmälningar om barn som far illa blir allt fler och den psykiska ohälsan ökar. Antalet äldre ökar i Bengtsfors och allt fler är multistjuka.

Individ- och familjeomsorg

IFO (individ- och familjeomsorgen) har det yttersta ansvaret för att människor som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver utifrån SoL (socialtjänstlagen).

Målsättningen är att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå och goda levnadsvillkor. IFO behandlar ärenden som gäller ekonomi, utredning, stöd och behandling av barn och unga samt utredning, stöd och behandling av personer med missbruksproblem.

Inom ekonomiskt bistånd har kommunen i början av 2019 implementerat e-ansökan och under våren även automatisk beräkning. Genom e-ansökan möjliggör individ- och familjeomsorgen för den enskilde en utökad tillgänglighet och effektivare hantering av ärendet. Det frigör även tid för verksamheten att arbeta mer socialt med klienterna.

Nyckeltal IFO	2019	2018	2017
Nettokostnad (mnkr)	61,6	53,4	45,9
Nettokostnadsutveckling (%)	15,4	16,2	13,9
Antal bidragshushåll (st)	318	343	385
Antal vård dygn på institution (barn)	1 395	1 381	1 609
Antal vård dygn i familjehem (barn)	6 911	4 606	2 100

Nettokostnadsutvecklingen totalt för individ- och familjeomsorgen uppgår till 15,4 procent.

Antalet bidragshushåll har minskat med 7,3 procent

Antalet vård dygn i familjehem gällande barn som kommunen har betalningsansvaret för har ökat med 50 procent.

Funktionshinder

Inom funktionshinderverksamheten finns insatser både enligt LSS och enligt SoL (socialtjänstlagen). LSS betyder lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och ger rätt till särskild hjälp. LSS är en lag som ger särskilda rättigheter till personer med funktionshinder. Socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och andra lagar gäller lika mycket för dem som får extra hjälp av LSS. Människor som får hjälp genom LSS ska kunna leva ett liv så likt andra människors liv som möjligt och kunna vara med i det som händer i samhället.

Insatser till personer med funktionsnedsättning omfattar bland annat bostad med särskild service, personlig assistans, sysselsättning/daglig verksamhet, korttidsboende, kontaktperson samt ledsagarservice.

LSS har drivit kafé på Gammelgården i Bengtsfors tillsammans med arbetsmarknadsenheten under maj–augusti som ett försöksprojekt, en mycket uppskattad verksamhet.

Nyckeltal funktionshinder	2019	2018	2017
Nettokostnad (mnkr)	38,6	36,5	34,6
Nettokostnadsutveckling (%)	5,8	5,5	4,8
Antal LSS-timmar	24 352	21 724	15 467

Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 5,8 procent och antalet LSS-timmar har ökat med 12,1 procent.

Äldreomsorg

Äldreomsorg ges efter biståndsbedömning till äldre. Insatserna som finns är bland annat hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, korttidsvistelse och växelvård. Strävan är att omsorgen av äldre ska bygga på samarbete mellan den enskilde, närstående och personal; personal som har goda kunskaper inom omsorg och vård.

Under år 2019 har, liksom under 2018, antalet omvårdnadspersonal som arbetar med brukarna på särskilda boenden ökat, vilket syftar till att förbättra livskvaliteten. Denna utökning har skett genom finansiering med statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen och genom ökad budget.

Resultatet i de nationella brukarundersökningarna för äldre visar att brukarna i Bengtsfors är nöjda med hemtjänst, särskilda boenden och hemsjukvårdens verksamheter och känner förtroende för verksamheten.

Satsningen på utomhusmiljön på särskilda boenden har fortsatt under 2019. Åtgärderna på Solbacken i Billingsfors som påbörjades under 2018 slutfördes och runt Granåsgården i Bengtsfors sattes staket upp. Detta innebär att fler vårdtagare har möjlighet att säkert och tryggt komma ut och gå.

Nyckeltal äldreomsorg	2019	2018	2017
Nettokostnad (mnkr)	158,5	147,8	140,3
Nettokostnadsutveckling (%)	7,2	5,3	2,2
Antal vårdtagare hemtjänst	247	240	240
Nöjd vårdtagare äldreboende, index	88	86	87
Nöjd vårdtagare hemtjänst, index	95	94	96

Nettokostnadsutvecklingen för äldreomsorgen uppgår till 7,2 procent.

Kvalitetsjämförelser

Sociala området rapporterar varje år en kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse. Kvalitetsberättelsen beskriver vilket kvalitetsarbete som bedrivits inom socialnämndens verksamheter under 2019. Vårdgivaren har ett tydligt ansvar att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och arbeta förebyggande för att förhindra vårdskador.

Sociala områdets verksamheter ska enligt lagstiftningen utformas så att de håller en hög kvalitet. En föreskrift (SOSFS 2011:9) ställer krav på att det ska finnas ett ledningssystem som säkerställer kvaliteten i verksamheten. Ett fortsatt arbete med att vidareutveckla ledningssystemet pågår. I detta ingår att vi på ett systematiskt sätt har regelbunden uppföljning av verksamheten och tar tillvara olika data om denna från nationella och egna undersökningar.

Kontinuerligt mäts, värderas och säkras verksamheternas kvalitet genom intern kontroll och egenkontroller samt lokala och nationella uppföljningar.

Kultur och fritid

Kommunens arbete inom kultur- och fritidsområdet syftar till att skapa en positiv fritid både för kommuninvånare och för besökare. Kulturupplevelser, tillgångar till naturen, utveckling av idrottsanläggningar och den offentliga miljön är exempel på detta. Kulturskolan ingår också i kommunens kulturarbete.

Med 300 barn och unga som sjungit, dansat, spelat instrument, drejat eller spelat schack, mer än 37 000 utlånade böcker, runt 100 ungdomar som har fritidsgårdarna som sin hemvist om kvällarna, 3 500 tillfällen då våra idrottshallar har använts på fritiden och över tusen barn som fått se teater på skoltid samt nästan 200 som lärt sig simma eller tagit märken trots en ganska kall sommar, så spelar verksamheterna en mycket viktig roll i samhällsutvecklingen.

Biblioteket

Biblioteksverksamheten innefattar utlåning av böcker och andra medier, medieförsörjning, läsfrämjande arbete gentemot barn, unga och äldre och programaktiviteter.

En fri och jämlik tillgång till bibliotekets resurser, såsom professionell informationstjänst, utlåning av medier i olika format, ett offentligt rum att vistas i och söka bland böcker, tidskrifter med mera, delta i olika programaktiviteter med mera. Genom gratis förmedling av vetande, kunskap och information till medborgaren gör biblioteket det möjligt för alla att medverka i den demokratiska processen.

Kommunens bibliotek består av Bengtsfors huvudbibliotek och filialer i Dals Långed och Bäckefors. Dals Långeds bibliotek är ett unikt samarbete och är ett av två bibliotek i Sverige som är ett kombinerat folk- och högskolebibliotek.

Under året har en stor mängd aktiviteter för allmänheten genomförts i bibliotekens regi.

Kulturskolan

Kulturskolans verksamhet innefattar sång- och instrumentalundervisning, rytmikundervisning på förskolorna, ledningsfunktion i Bengtsfors musikkår, kommunens luciafirande, ledare för Stenebyskolans kör, ledningsfunktion i Dalslandsorkestern samt kurser i teater, dans och keramik. Kulturskolan har 3–5 gemensamma elevkonserter varje termin kring vilka verksamheten är byggd.

Fritidsenheten

Genom fritidsenheten hanterar kommunen uthyrning av idrottshallar och andra lokaler till allmänheten och föreningar. Skötsel av vandringsleder är en annan del som bidrar till möjlighet till aktiv fritid för kommuninvånarna. Genom fritidsenheten arrangeras också aktiviteter för barn och ungdomar som sport- och sommarlovsaktiviteter och simskola.

Simskola arrangeras under sex veckor på sommaren där barn, unga och vuxna kan få vattenvana, lära sig simma och ta märken. Simskolan arrangeras på sex olika platser i kommunen.

Fritidsgårdar

I Bengtsfors kommun drivs två fritidsgårdar i kommunal regi. Gårn i Bengtsfors och fritidsgården i Bäckefors. Verksamheten riktar sig främst till ungdomar på högstadiet och gymnasiet men också upp till 25 år. På fritidsgårdarna bedrivs öppen verksamhet där ungdomar exempelvis kan spela spel, lyssna på musik, se på film, pyssla eller kanske bara umgås med vänner. Några gånger i månaden anordnas styrda aktiviteter som spelturneringar, matlagning, skateboardåkning eller diskussionsgrupper.

I slutet av 2019 förstördes fritidsgården i Bengtsfors vid en brand. Verksamheten kunde dock redan nästa dag starta igen i tillfälliga lokaler vid Sågudden.

Utöver de kommunala fritidsgårdarna lämnas bidrag till två föreningar som driver fritidsgårdar i Dals Långed och Billingsfors.

Allmänskultur

Inom allmänskultur ryms konsthall och evenemang som till exempel kulturveckan, ljuskväll och nationaldagsfirande.

Kulturveckan genomfördes för fjärde gången 28 juli–4 augusti med invigning i Dals Långed. Under veckan fanns 61 olika programpunkter. Kulturveckan var närvarande i större delen av kommunen med programpunkter i Dals Långed, Gustavsfors, Värvik, Laxarby, Torrskog, Bäckefors, Ödskölt, Billingsfors, Bengtsfors och Steneby.

Barnkultur

Under det gångna året har en mängd aktiviteter arrangerats för barn och ungdomar, bland annat:

- Alla barn från 3 års ålder upp till högstadiet såg skolfilm under Filmfestival på Dal.
- På Bäckeskolan, Ekhagsskolan, Franserusdskolan och Bengtsgården har skapande skolaktiviteter pågått under året.
- Sommarlovsaktiviteter för barn/ungdomar mellan 6–15 år har genomförts. Ett drygt 40-tal aktiviteter har det bjudits på under sommaren, alltifrån fotbollsskola, ett flertal teaterföreställningar, cirkusskola, båtutrustning på Dalslands kanal, Skogsfestens Minifestival, robotbygge till sparkcykelskola. Antal deltagare var från mindre grupper på 6 personer upp till 230-tal (teater) och barnen/ungdomarna blandades från olika samhällsgrupper och kulturer.
- Under höstlovsaktiviteterna erbjöds filmkurs, målerikurs, gör din egen superhjältinnedräkt och på bion visades "Förfärliga snömannen" och "Fåret Shaun".
- Barnteater har visats under året. Barnen har fått se föreställningarna "Mamma Mu och Kråkan", "Sova räv" och teater/cirkusföreställningen "Tråkmånsafton".

Nyckeltal, kultur och fritid

	2019	2018	2017
Kulturskolan, antal elever	290	290	275
Besökare bibliotek	70 687	91 868	95 939

Offentliga miljöer

Bengtsfors kommun bedriver en omfattande verksamhet med utveckling och skötsel av offentliga miljöer som byggnader, gator, parker, badplatser, rastplatser, gästhamnar med mera.

Offentliga fastigheter

Bengtsfors kommuns fastighetsbestånd innefattar över 50 byggnader fördelade på kommunens olika orter. Uppdraget är att tillhandahålla god kommunal service till brukare i kommunala fastigheter och att sköta drift och underhåll av byggnaderna på bästa möjliga sätt.

En central fråga under året som gått har varit projektering och förberedelser för byggnation av en ny sporthall vid Ekshagsskolan i Dals Långed. Tidigare påbörjad satsning på Franse-
rudsskolan i Bengtsfors har fortsatt med byte av tak. Ytterligare om- och tillbyggnationer är aktuella i flera delar av kommunen, exempelvis Bäckängens förskola i Bäckefors där tak- och fasadbyte pågår.

Gator och vägar

Kommunen har ett gatunät på cirka 10 mil och cirka 1,5 mil gång- och cykelväg. Uppdraget är att tillhandahålla god kommunal gatuservice till kommuninvånare. Inom det kommunala gatunätet ansvarar kommunen för underhåll och investeringar, vinterväghållning, gatubelysning, trafiksäkerhet och trafikföreskrifter.

Under året har Nästegårdsvägen i Gustavsfors förstärkts och fått ny beläggning. I Bengtsfors har renovering av den öppningsbara svängbron över Dalslands kanal påbörjats.

Park

Kommunen ansvarar för skötsel och anläggande av park- och grönytor motsvarande en yta på cirka 45 hektar samt även skötsel och nyplantering av blomsteranläggningar och rabatter. I uppdraget ligger att erbjuda attraktiva miljöer i form av 10 badplatser, 3 rastplatser, småbåtshamnar med 200 båtplatser, 2 gästhamnar, EKA-parken samt ett flertal offentliga lekplatser.

På Lövåsen i Billingsfors har en ny lekpark och multiplan anlagts under året som gått.

Affärsdrivande verksamheter

Affärsdrivande verksamheter totalt

Till kommunens affärsdrivande verksamheter räknas vatten och avlopp (VA), renhållning och fjärrvärme. Dessa verksamheter finansieras helt via taxor och avgifter.

För utjämnning över åren mot kollektiven för fjärrvärme, renhållning och VA finns avräkningar under kommunens egna kapital och under kortfristiga skulder. Vid årets utgång har kollektiven för renhållning och VA en fordran mot kommunen på 0,8 mnkr respektive 3,0 mnkr. Fjärrvärmekollektivet har däremot en skuld på 14,0 mnkr.

VA-verksamheten

VA ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden.

Utredning har gjorts under året om reningsverket i Bäckefors påverkan av recipienten Teåkersälven. Utredningen är klar och visar tydligt att reningsverket inte påverkar recipienten negativt. Gustavsfors avloppsreningsverk genomgår en belastningsutredning, med extra provtagning på inkommande avloppsvatten, detta för att utreda verkets aktuella belastning när den är som högst (under sommarperioden)

och vidare om reningsverket är i behov av uppgradering eller ändrad process.

Under hösten 2019 påbörjades förnyelse av ledningsnätet på Övre Terrassgatan i Billingsfors. Projektet beräknas färdigställas under vår/sommar 2020. Projektering av nytt VA på Strandvägen i Bengtsfors har pågått under början av året. Projektet genomförs under 2020.

Verksamheten redovisar för 2019 ett underskott på 4,4 mnkr.

Det finns ett flertal orsaker till årets negativa resultat. Den mest framträdande är ett flertal kostsamma läckor på ledningsnätet under året. På vattenverket i Lästvik har kostnader för filter och pumpbyten också påverkat resultatet. Även på övriga vattenverk och avloppsreningsverk har kostnader för avhjälpande underhåll bidragit till årets resultat. Åtgärder har också vidtagits under året för att förstärka organisationen och förbättra arbetsmiljön.

Nyckeltal VA-verksamheten

	2019	2018	2017
Försåld vattenmängd (m ³)	589 831	568 116	606 817
Levererat från vattenverk (m ³)	1 021 000*	1 020 515	1 014 320
Debiteringsgrad vatten (%)	58	56	60

* 2019 års mätvärde är en uppskattning.

Renhållningsverksamheten

Renhållningsverksamheten ansvarar för insamling av hushållsavfall, insamling av slam från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare till reningsverk för behandling samt mottagningsplatser för hushållens farliga avfall och skrymmande grovavfall.

Vid Nolängens deponi har en ny explosions-säker pumpstation byggts upp efter explosionen som inträffade 2018. Provpumpning av metan-gas har utförts inför beslut om hur gasen ska hanteras. Utredning om lakvatten på Nolängen har också färdigställts under året och överlämnats till Dalslands miljö- och energikontor.

Upphandling av renhållningstjänster har gjorts gemensamt med Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner och börjar gälla från 2020-10-01.

Verksamheten redovisar för året ett underskott på 2,8 mnkr.

Årets underskott beror nästan uteslutande på kostnad för sluttäckningen av den gamla deponin vid Karls Gärde. Enligt beslut i kommunfullmäktige kostnadsfördes denna insats under året.

Nyckeltal renhållningsverksamheten

Antal abonnemang (st)	2019	2018	2017
Helår	3 602	3 598	3 613
Sommar	1 388	1 387	1 392
Lägenheter/lokaler	2 186	2 185	2 184

Fjärrvärmeverksamheten

Verksamheten ansvarar för produktion och distribution av fjärrvärme. Det finns totalt sju fjärrvärmeverk/panncentraler, samt att värme köps genom det överskott som produceras vid Ahlstrom-Munksjö i Billingsfors.

Flera aktiviteter inom marknadsföring är igång för ökad försäljning och för att möta marknadsplanen. Nya trycksaker samt informationsfilm har tagits fram. Detta har resulterat i flera intressenter med möjlighet till nyanslutningar under 2020. Ny funktion på Bengtsfors kommuns hemsida har framtagits: Intresserade kunder kan enkelt söka på sin adress och direkt se möjligheten till anslutning på fjärrvärmenätet.

Verksamheten redovisar ett överskott på 0,5 mnkr, vilket är 0,5 mnkr sämre än budgeterat resultat.

Den främsta orsaken till att resultatet inte når upp till budgeterad nivå är en varm vår med minskade intäkter som följd.

Nyckeltal fjärrvärmeverksamheten

	2019	2018	2017	Mål
Rörelsemarginal	2,5 %	6,5 %	9,2 %	5–8 % mer än
Kundnöjdhet	-	-	96,9 %	97 %
Andel fossilfritt bränsle	97,6 %	95,8 %	97,0 %	minst 97 %
Taxeökning	0 %	0 %	0 %	KPI

Framtidsbedömning

Coronapandemin som brutit ut med full kraft under början av år 2020 gör att alla bedömningar om framtiden blir ytterst osäkra. På kort sikt kommer sannolikt kommunens verksamhet och ekonomi påverkas i stor utsträckning. Hur omfattande och långvarig denna påverkan blir är mycket osäkert. Utöver denna omedelbara påverkan på framtiden finns ett flertal faktorer som kommer att ha inflytande över utvecklingen och kommunens uppdrag.

Den demografiska utvecklingen med en allt större andel av befolkningen i de äldre åldersgrupperna samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder minskar innebär kommande utmaningar både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. En fortsatt samverkan inom ramen för kommunalförbund, avtalssamverkan eller andra organisatoriska lösningar kommer att vara avgörande för Bengtsfors kommun om välfärdsåtgärder ska kunna hålla samma eller bättre kvalitet i framtiden.

En fortsatt och utvecklad välfärd kräver att Bengtsfors kommun tillsammans med andra kommuner arbetar med gemensam verksamhetsutveckling kopplat till kompetens och ny teknik. Inom Fyrbodals kommunalförbund finns en upparbetad struktur för samverkan som kommer att vara viktig och samverkansstrukturen inom Dalsland behöver stärkas och utvecklas.

Bengtsfors kommun bör utifrån de utmaningar demografin innebär ta ställning till kostnader för verksamhet som inte är direkt kärnverksamhet och på vilket sätt detta kan ske tillsammans med de olika samverkanspartners som kommunen har i dag.

Statens ansvar för kommuners och regioners förmåga att ta ansvar för välfärdsuppdraget har aktualiserats under 2019 och kommer med stor sannolikhet att diskuteras de kommande åren. För Bengtsfors kommun så är statens generella och riktade statsbidrag av stor betydelse och beroendet av statlig finansiering ser inte ut att minska de kommande åren.

Den fortsatta utvecklingen av digitala hjälpmedel i alla former kommer att ske allt snabbare, en viktig framtidsfråga är hur den ”lilla” kommunen ska ha tillräckligt med muskler och kompetens för att klara av detta.

Personal- och kompetensförsörjning kommer att vara ett viktigt strategiskt område för kommunen under en följd av år framöver. Det är därför av stor vikt att kommunen upplevs som en attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla medarbetare, men även för att kunna attrahera nya medarbetare. Viktigt är att kommunen profilerar sig och marknadsförs som en spännande arbetsgivare som kan erbjuda vidareutveckling och en rad spännande kompetenser.

Driftredovisning

Kommunens resultat uppgår till -20,2 mnkr. Det innebär att årets resultat är 13,1 mnkr sämre än föregående år. Justeras resultatet för upplösning av pensionsreserv uppgår det till -18,9 mnkr.

Kommunstyrelsen uppvisar ett totalt underskott på 24,4 mnkr mot budget. Den skattefinansierade verksamheten redovisar ett underskott på 18,5 mnkr och de affärsdrivande verksamheterna uppvisar ett underskott på totalt 5,9 mnkr. Av kommunstyrelsens områden uppvisar kommunledningskontoret ett resultat i nivå med budget, utbildningsområdet ett underskott på 15,8 mnkr, tekniska området ett

underskott på 7,3 mnkr och sociala området ett underskott på 1,4 mnkr. Kommunfullmäktige visar ett överskott på 0,3 mnkr. Valnämnden och myndighetsnämnden visar ingen avvikelse.

Driftredovisning i sammandrag

All internränta och alla avskrivningar bokförs på finansförvaltningen istället för på respektive nämnd. De affärsdrivande verksamheterna uppvisar underskott inom finansförvaltningen med 1,7 mnkr. I det resultatet ingår kostnad inom renhållningsverksamheten för sluttäckning av gamla deponin vid Karls Gärde med 2,7 mnkr.

DRIFTREDOVISNING I SAMMANDRAG

Uppdelning per nämnd (mnkr)	Utfall	Utfall	Budget	Avvikelse
Nämnd	2018	2019	2019	budget 2019
Kommunfullmäktige	-1,2	-1,0	-1,3	0,3
Kommunstyrelsen	-563,8	-600,9	-576,5	-24,4
Valnämnden	-0,5	-0,3	-0,3	0,0
Myndighetsnämnden	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Finansförvaltningen	558,5	582,1	568,9	13,2
Summa	-7,1	-20,2	-9,3	-10,9

Uppdelning per verksamhet

(mnkr)	Utfall	Utfall	Budget	Avvikelse
Verksamhet	2018	2019	2019	budget 2019
Politisk verksamhet	-8,8	-8,1	-8,4	0,3
Infrastruktur, skydd m m	-39,9	-42,7	-41,1	-1,6
Fritid och kultur	-15,4	-17,0	-16,1	-0,9
Pedagogisk verksamhet	-235,8	-238,6	-222,4	-16,2
Vård och omsorg	-196,9	-215,3	-209,5	-5,8
Särskilt riktade insatser	19,2	13,5	12,2	1,3
Affärsverksamhet	-1,3	-9,9	-1,4	-8,5
Gemensam verksamhet	471,8	497,9	477,4	20,5
Summa	-7,1	-20,2	-9,3	-10,9

Investeringar

Nettoinvesteringarna år 2019 uppgår till 35,8 mnkr, vilket är 37,8 mnkr mindre än året innan.

Av investeringarna avser 24,5 mnkr de skattefinansierade verksamheterna och 11,3 mnkr de affärsdrivande. Den totala investeringsbudgeten för året uppgår till 78,0 mnkr.

Årets största enskilda investering i de skattefinansierade verksamheterna är anläggandet av en ny lekpark och multiplan vid Lövåsen i Billingfors som uppgår till 4,1 mnkr. 3,0 mnkr har investerats i förnyelse av vägbeläggning (asfaltering). Investeringen för återställande av fritidslokalerna vid Ekhagsskolan, som förstördes i branden 2018, uppgår till 2,5 mnkr. Takbyten på Fransrudsskolan och Bäckängens förskola

uppgår sammanlagt till 2,7 mnkr. Bland övriga större investeringar finns inventarier och fordon till räddningstjänsten på 1,7 mnkr, IT-investeringar på 1,6 mnkr och inventarier till skola och förskola på sammanlagt 1,5 mnkr.

Årets fjärrvärmeinvesteringar uppgår till totalt 1,5 mnkr där merparten utgörs av nyanlutningar, bland annat har Bengtsforshus AB:s fastigheter på Höjden i Bengtsfors anslutits. Investeringar inom VA-verksamheten har skett med 9,0 mnkr. Årets största investering är anläggande av ny sjöledning från EKA-parken till reningsverket i Bengtsfors. 3,0 mnkr uppgår denna investering till. Reinvesteringar i ledningsnätet uppgår till 1,2 mnkr. Inom renhållningsverksamheten har investeringar för 0,7 mnkr gjorts under året.

Ekonomisk analys av kommunstyrelsens verksamhetsområden

Kommunstyrelsens verksamhet är indelad i fyra områden. Dessa är kommunledningskontoret, sociala området (vård, omsorg, IFO), utbildningsområdet (barn, utbildning, kultur, fritid) och tekniska området (teknik, lokalförsörjning, intern service). De skattefinansierade verksamheterna redovisar ett totalt underskott jämfört med budget på 18,5 mnkr.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret har en övergripande och samordnande roll i kommunens verksamhet. Det ansvarar för kommunens centrala ekonomifunktion, personalfunktion, IT-enhet, kansli och samhällsbyggnadsenhet. Det har även ansvar för näringslivsfrågor, folkhälsoarbete, integration och arbetsmarknadsenhet.

Kommunledningskontoret redovisar för verksamhetsåret 2019 sammantaget endast en mindre positiv budgetavvikelse. Det finns dock både positiva och negativa avvikelser inom området.

Den största negativa budgetavvikelsen inom området finns på intäktsidan och avser de så kallade "välfärdsmiljarderna", ett statsbidrag som fördelas till kommunerna baserat på hur stort flyktningmottagande de haft. De senaste

åren har bidraget växlats över till att fördelas mer baserat på invånarantal och kommunens flyktningmottagande har fått mindre betydelse för bidragets fördelning. Denna intäkt understiger budget med 3,0 mnkr.

Negativ budgetavvikelse visas också för "projekt tillfälliga anställningar" inom arbetsmarknadsenheten, ett projekt där personer långt från arbetsmarknaden har anställts på extratjänster och andra subventionerade anställningar. De mest subventionerade anställningarna har inte kunnat användas i alla fall och kostnader i samband med projektets avslutande medför en negativ budgetavvikelse på 0,9 mnkr.

En större positiv budgetavvikelse finns inom integrationsenheten där utbetalda etableringsersättningar innebär ett överskott mot budget på 3,3 mnkr. Positiv budgetavvikelse på 1,0 mnkr visas inom samhällsbyggnadsenheten. Främsta orsakerna är vakanser och återhållsamhet med inköp av tjänster.

Sociala området

Inom det sociala området ansvarar kommunstyrelsen för verksamheter som bland annat regleras av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt föräldrabalken.

Till ansvarsområdet hör särskilt boende, hemtjänst, ledsagning, bostad med särskild service, daglig verksamhet, dagverksamhet, personlig assistans, boendestöd och försörjningsstöd.

Det sociala området redovisar ett underskott jämfört med budget på 1,4 mnkr.

Äldreomsorgen uppvisar ett totalt överskott på 4,4 mnkr för 2019. Detta beror dels på ett överskott på intäktsidan på 1,2 mnkr men också på lägre kostnader än budgeterat. Vidare finns överskott inom korttidsverksamheten på 1,1 mnkr då kommunen inte bekostat några patienter på sjukhus alls under 2019 samt då

korttiden haft en lägre beläggning än budgeterat och därför kunnat minska sina kostnader. Dessutom har en organisationsförändring gjort att en halvtidstjänst varit vakant under året.

Verksamheten för särskilt boende visar totalt sett överskott på 0,4 mnkr. Detta beror framför allt på att kostnaderna på Björklunda och Kolaregården varit lägre än budgeterat.

Hemsjukvården uppvisar totalt sett ett underskott på 0,6 mnkr. Underskottet för sjuksköterskeverksamheten är dock högre än så (1,2 mnkr) men balanseras till viss del upp av överskott inom rehab på 0,5 mnkr och fotvårdsverksamheterna. Behovet av hemsjukvård har vuxit under åren medan vi för 2019 haft övertalighet på rehabsidan och därför sålt en tjänst till en annan kommun, vilket givit ett överskott.

Kostnaderna för verksamheterna för funktionshindrade (LSS) visar ett överskott totalt sett på 0,5 mnkr. Inom barnsidan är det dock ett underskott på 0,8 mnkr beroende på fler placeringar. Även verksamheten för personlig assistans dras med ett mindre underskott. Däremot är det överskott på vuxensidan på 1,4 mnkr som en följd av att antalet brukare på Årbols korttidsboende har minskat till en tredjedel och på gruppboendena är det ett överskott tack vare tjänstledigheter som inte behövt tillsättas.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) redovisar ett underskott på 9,5 mnkr jämfört med budget. Av dessa beror 10,3 mnkr på ökade kostnader för placeringar av barn, både på institutionsboende (4,2 mnkr) och på familjehem (6,1 mnkr). Vidare finns ett underskott på administrationen på 1,5 mnkr som framför allt är kopplat till behov av inhyrd personal. Även ekonomiskt bistånd och vuxenplaceringar visar

underskott. Inom socialpsykiatrin, som övergått till IFO i slutet av 2019, redovisas ett överskott inom boendestödet på 0,7 mnkr. Detta är kopplat till ett engångsstatsbidrag samt till överskott på personalsidan.

Slutligen för IFO visar verksamheten för ensamkommande barn ett överskott på 2,2 mnkr. Detta beror på minskade kostnader för placeringar då de flesta ensamkommande nu bor i antingen familjehem eller i egen lägenhet.

Gällande gemensamma kostnader för sociala området finns stora överskott för 2019 på 2,8 mnkr. Dessa beror på föräldraledighet utan vikarie (0,5 mnkr), på att budgeten för handledarstöd medvetet inte nyttjats (0,7 mnkr) samt på överskott på bemanningsenheten (1,6 mnkr). Det senare beror på att enheten startats upp under 2019 och att hela budgeten därför inte gjorts åt, det har inte blivit någon helårseffekt.

Utbildningsområdet

Inom utbildningsområdet har kommunstyrelsen ansvar för förskola, fritidshem, grundskola, särskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, kommunala kulturskolan, ungdomsgårdar, bibliotek samt kommunal kultur- och fritidsverksamhet.

Utbildningsområdet uppvisar ett underskott mot budget på 15,8 mnkr.

Verksamhet förskola, inklusive Lantlyckan, visar ett överskott på cirka 2 mnkr, framför allt på grund av ökade intäkter och bidrag, men

även på grund av effektiviseringar inom personalstyrkan.

Verksamhet grundskola uppvisar ett underskott med 7,7 mnkr, varav 1 mnkr kommer från ökade kostnader för interkommunala ersättningar (IKE). Anpassningar till sparkravet för 2019 har inte fått full effekt under innevarande år så därför har man inte hunnit komma i balans här ännu, men åtgärder man vidtagit kommer att få full effekt under 2020. Intäkter för asylsökande elever har fortsatt att minska under året och förväntas försvinna helt under 2020. Elevantalet håller sig stabilt från 2018. Skolskjutsar för grundskola visar ett mindre underskott. För skolskjutsar tillsätts nu en utredning för att se över de kostnaderna och hitta eventuella effektiviseringar.

För grundsärskolan fortsätter elevantalet däremot att öka och verksamheten visar underskott mot budget på totalt 1,4 mnkr. En stor del av underskottet är kopplat till skolskjutskostnader. Gymnasiesärskolan visar också ett underskott mot budget, 1,3 mnkr.

Gymnasieverksamheten hamnar på ett underskott på 4,6 mnkr, i huvudsak beroende på IKE – både på grund av ett lägre elevantal på Strömkullen än budgeterat och högre kostnader för elever i andra kommuner.

Vuxenutbildningen visar underskott mot budget på 2,2 mnkr. Merparten av underskottet – 1,5 mnkr – är kopplat till SFI (svenska för invandrare) men även grundläggande vuxenutbildning och gymnasial utbildning har del i underskottet.

Tekniska området

Inom det tekniska området fullgör kommunstyrelsen kommunens uppgifter inom den tekniska försörjningens område. Området bedriver de affärsdrivande verksamheterna renhållning, fjärrvärme och VA-verksamhet. Här bedrivs även kommuninterna verksamheter såsom fastighetsservice och städ- och kostverksamhet. Skötsel av gator och parker är andra exempel på verksamheter. Även räddningstjänst ingår i det tekniska området.

Områdets skattefinansierade verksamheter uppvisar ett underskott på 1,4 mnkr mot budget. De affärsdrivande verksamheterna redovisas under avsnittet "Affärsdrivande verksamheter".

Det största enskilda underskottet mot budget uppvisas inom räddningstjänsten med 1,1 mnkr. Merparten av detta är kostnader för kommunens leasingbilar som hanteras av räddningstjänsten. En viss utökning av fordonsflottan har skett men också utbyte av tidigare ägda bilar mot leasingbilar. Övergången till biogasbilar har också bidragit till ökade kostnader.

Negativa budgetavvikelser finns också inom vinterväghållning där början av året var besvärlig. En fördyring av entreprenadtjänsterna för vinterväghållning märks också. Även kostnaderna för parkskötsel ökar då skötsel av EKA-parken som tidigare hanterats genom extratjänster nu sköts av extern entreprenör.

Lokalvård och hygien teknik uppvisar ett betydande överskott på 1,4 mnkr. En orsak till överskottet är att bollhallen i Dals Långed brann hösten 2018 med utebliven städkostnad som effekt, men även allmän återhållsamhet bidrar positivt.

Riskbedömning

Bengtsfors kommun är i sin dagliga verksamhet utsatt för många typer av risker. Exempel på sådana risker är finansiella risker, borgensåtaganden och skador på kommunens egendom. Riktlinjer för hantering av finansiella risker finns i kommunens finanspolicy och även i riktlinjer för förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

FINANSIELLA RISKER

Likviditetsrisk

Till koncernkontot finns en checkkredit knuten på 20 mnkr som kan utnyttjas utan förbehåll. Bengtsfors kommun är dessutom medlem i Kommuninvest. Kommuninvest är en ekonomisk förening som genom ett kreditmarknadsbolag erbjuder lån till svenska kommuner och regioner. Där kan även de kommunala bolagen låna med kommunal borgen.

Valutarisk

För att begränsa valutarisken är placering och upplåning i annan valuta än svenska kronor inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras om de uppgår till ett värde motsvarande minst 1 mnkr. Kommunkoncernen har dock endast i begränsad omfattning in- eller utbetalningar i utländsk valuta.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att förändringar i räntenivån påverkar kommunen negativt genom ökade räntekostnader.

För att begränsa ränterisken ska räntebindingstiden i låneportföljen spridas över tid enligt en fastställd normportfölj. Av kommunens totala lån på 245,0 mnkr ligger 80,0 mnkr (33 procent) med rörlig ränta.

BANKAVTAL

Kommunen har under år 2016 genomfört en upphandling av banktjänster inklusive checkkredit och betalningsförmedling. Avtalet löper på tre år (2017–2019).

BORGENSÅTAGANDEN

Bengtsfors kommun är medlem i Kommuninvest.

Bengtsfors kommun har i juni 1997 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bengtsfors kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 467 661 162 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 465 502 400 kronor.

Bengtsfors kommun har gått i borgen för de kommunala bolagens lån. Deras låneskuld uppgår till 233,3 mnkr.

Kommunens ansvarstagande för statligt reglerade lån för egnahem är mindre än 0,1 mnkr, ansvarsåtagandet uppgår till 40 procent av låneskulden.

Kommunen har också borgensåtagande för pensioner gentemot stiftelsen Stenebyskolan på 2,6 mnkr och de kommunala bolagen Bengtsfors Teknik AB och Bengtsfors Energi Nät AB på totalt 2,8 mnkr.

Övrig större borgensförbindelse är till stiftelsen Stenebyskolan på 3,7 mnkr, till Gustavsfors-Vårviks Äldreboendeförening på 0,6 mnkr och stiftelsen DVVJ på 1,5 mnkr.

Bengtsfors kommuns totala borgensåtagande uppgår till 244,4 mnkr.

INTERN KONTROLL

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Kommunstyrelsen har med utgångspunkt från väsentlighet och risk fastställt en plan för granskning av den interna kontrollen för åren 2019–2020.

FÖRSÄKRINGSSKYDD

Kommunen och de kommunala bolagen har tecknat försäkringsavtal som bland annat innehåller ansvarsförsäkring och fullvärdesförsäkring på fastigheter.

IT-SÄKERHET

Kommunens IT-enhet gör kontinuerliga förbättringar av exempelvis viruskydd, backup-rutiner och tillgång till reservkraft.

KÄNSLIGHETSANALYS

Invånarantal

Invånarantalet påverkar kommunens skatteintäkter och statsbidrag. I budgeten för år 2019 beräknades befolkningen att minska med 125 personer. Detta innebär 6,7 mnkr i minskade skatteintäkter och statsbidrag jämfört med om befolkningen vore oförändrad.

Statsbidrag/utjämningsystem

I bokslutet för år 2019 erhöll kommunen netto 194,6 mnkr i inkomst- och kostnadsutjämningsbidrag. I detta statsbidrag ingår avgift för LSS-utjämnings med 4,5 mnkr.

Räntehöjningar

En höjning av räntan för alla löptider med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader vid fullt genomslag med 2,5 mnkr.

Löneökningar

Om löneökningarna blir en procentenhet högre än beräknat ökar lönekostnaderna med 5,3 mnkr.

Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Koncernen			Bengtsfors kommun		
		2019	2018	2017	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	270,0	286,3	285,2	221,8	238,7	241,9
Verksamhetens kostnader	2	-870,4	-859,3	-816,5	-840,1	-831,2	-793,4
Avskrivningar	3	-39,4	-38,8	-43,0	-29,9	-29,8	-29,3
Verksamhetens nettokostnader		-639,8	-611,8	-574,3	-648,2	-622,3	-580,8
Skatteintäkter	4	422,7	405,8	396,5	422,7	405,8	396,5
Generella statsbidrag	5	204,7	206,7	195,2	204,7	206,7	195,2
Finansiella intäkter	6	2,1	2,9	1,0	2,6	4,1	2,2
Finansiella kostnader	7	-2,8	-2,6	-3,9	-2,0	-1,4	-1,8
Resultat före extraordinära poster		-13,1	1,0	14,5	-20,2	-7,1	11,3
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		-13,1	1,0	14,5	-20,2	-7,1	11,3

Resultatanalys

Årets resultat

Kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat på 13,1 mnkr. Justerat för upplösning av medel avsatta för pensionsförpliktelser uppgår resultatet till -11,8 mnkr, en minskning jämfört med föregående år med 12,8 mnkr. De kommunala bolagen går från ett överskott på 8,1 mnkr till ett överskott på 53,3 mnkr. I bolagens resultat för 2019 ingår en vinst i Bengtsfors Teknik AB på 49,5 mnkr som uppstått vid koncern-interna aktieöverlåtelser. Denna vinst elimineras vid koncernsammanställning och påverkar inte kommunkoncernens resultat.

Kommunens resultat uppgår till -20,2 mnkr. Justerat för användning av pensionsreserv är resultatet -18,9 mnkr. Resultatet är 11,8 mnkr sämre än föregående år.

Årets balanskravsresultat

Kommunens balanskravsresultat uppgår till -1,3 mnkr. Det negativa balanskravsresultatet täcks av tidigare avsatta medel för pensionsförpliktelser. Som huvudregel ska ett negativt balanskravsresultat återställas inom tre år efter att det uppstått. I detta fall finns dock medel avsatta för ändamålet inom det egna kapitalet och uttaget är beslutat av kommunfullmäktige i budget. Någon återställning behöver inte göras. Uttag från resultatutjämningsreserv har gjorts med 18,9 mnkr.

Förra året uppgick balanskravsresultatet till 0,0 mnkr. Kommunen har haft positiva balanskravsresultat under flera år och det finns därför inga gamla underskott som ska återhämtas.

Årets balanskravsresultat (miljoner kronor)

Årets resultat	-20,1
Samtliga realisationsvinster	0,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Orealiserade förluster i värdepapper	0,0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-20,1
Medel till resultatutjämningsreserv	0,0
Medel från resultatutjämningsreserv	18,9
Årets balanskravsresultat	-1,3

Resultatutjämningsreserv

Kommunen har i enlighet med framtaget regelverk för resultatutjämningsreserv avsatt medel inom det egna kapitalet. Denna avsättning inom det egna kapitalet kan användas vid eventuella underskott för att ändå klara balanskravet. Första gången denna reserv användes var i samband med bokslutet för år 2018 då 7,1 mnkr användes. Vid ingången av år 2019 uppgick resultatutjämningsreserven till 52,1 mnkr.

I riktlinjerna för hantering av resultatutjämningsreserv anges att avsättning årligen ska ske enligt den maximala nivå som anges i kommunallagen; *med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.*

Bengtsfors kommuns resultat för 2019 är negativt och uppgår till 20,1 mnkr. Det innebär att det inte är aktuellt med någon avsättning till

resultatutjämningsreserven då det förutsätter ett positivt resultat.

I riktlinjerna för hantering av resultatutjämningsreserv anges under vilka förutsättningar reserven kan disponeras.

- Resultatutjämningsreserv får disponeras för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.
- Resultatutjämningsreserven får disponeras för att jämna ut effekterna av hastigt minskade intäkter eller förändrade förutsättningar.
- Resultatutjämningsreserven får inte disponeras för att täcka löpande driftunderskott. För disponering av resultatutjämningsreserv krävs därför att det finns en av kommunfullmäktige fastställd plan för när kommunens ekonomi är i balans.

För att avgöra om det första kriteriet som avser utjämning över konjunkturcykler är uppfyllt kan den bedömning som SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) gör i sina economicirkulär användas. Enligt det cirkulär (18:27) som låg till grund för budget 2019 var kriteriet uppfyllt. I senare cirkulär (19:59) publicerat 2020-01-08 gör SKR bedömningen att kriteriet inte är uppfyllt. Bedömningen om kriteriet är uppfyllt eller inte bör dock göras baserat på de förutsättningar som förelåg när budget beslutades. Kriteriet bedöms därmed som uppfyllt.

Reserven kan också disponeras när kommunen har hastigt minskande intäkter. Verksamhetens intäkter har jämfört med 2018 minskat med 16,9 mnkr. Jämfört med år 2017 är minskningen 20,1 mnkr. Även det andra kriteriet bedöms därmed som uppfyllt.

Det tredje och sista kriteriet tar fasta på att reserven inte får användas för att täcka löpande underskott. Det måste finnas en fastställd plan för när ekonomin ska vara i balans. Budget och utfall för år 2019 uppvisar båda negativa resultat samtidigt som beslutad budget för år 2020 uppvisar ett positivt resultat. Även den första delårsrapporten för år 2020 uppvisar ett positivt resultat. Därmed bedöms även det tredje kriteriet som uppfyllt.

Riktlinjerna kräver inte att samtliga tre kriterier är uppfyllta för att disponering av resultatutjämningsreserven ska kunna göras. För år 2019 är dock alla tre kriterier uppfyllta och reserven kan därför disponeras för att täcka årets underskott.

Med utgångspunkt i ovanstående riktlinjer har beslutats att använda 18,9 mnkr av de medel som avsatts i resultatutjämningsreserven för att på så sätt klara balanskravet till den del det inte täcks av medel för pensionsförpliktelser. Efter disponering uppgår resultatutjämningsreserven till 33,2 mnkr.

Medel avsatta för pensionsförpliktelser

Som lösning för att hantera den gamla pensionskulden intjänad före år 1998 (ansvarsförbindelsen) har kommunen valt alternativet att placera medel på den egna balansräkningen. Totalt fanns vid årets ingång 28,0 mnkr placerade som kan användas vid bedömningar av balanskravsresultatet de år när pensionsutbetalningarna är som högst. I budget för år 2019 beslutades att påbörja ianspråktagande av pensionsreserven. Beslutet innebär att reserven kommer att användas under åren 2019–2035 med mellan 1,1 mnkr och 1,9 mnkr per år. För år 2019 tas 1,3 mnkr i anspråk. Vid årets slut uppgår därmed medel avsatta för pensionsförpliktelser till 26,7 mnkr.

Intäkter

Kommunkoncernens verksamhetsintäkter har minskat med 16,3 mnkr och kommunens har minskat med 16,9 mnkr. Intäktsminskningen återfinns främst bland driftbidrag från staten.

Kostnader

Kommunkoncernens verksamhetskostnader har ökat med 11,1 mnkr jämfört med föregående år. Kommunen har ökat sina verksamhetskostnader med 8,9 mnkr. Personalkostnaderna ökar med 0,4 procent och övriga kostnader med 2,3 procent

Avskrivningar

Kommunkoncernens avskrivningar har ökat med 0,6 mnkr jämfört med föregående år och kommunens avskrivningar har ökat med 0,1 mnkr.

Som andel av skatteintäkter och statsbidrag, exklusive nedskrivningar, utgör kommunens avskrivningar 4,8 procent. Det är marginellt lägre än föregående år.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader har för kommunkoncernen ökat med 4,6 procent.

Verksamhetens nettokostnader i kommunen har år 2019 ökat med 4,2 procent.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen ökade med 14,9 mnkr. År 2018 ökade de med 20,7 mnkr och år 2017 med 24,7 mnkr.

Av de totala skatteintäkterna och statsbidragen på 627,4 mnkr avser 422,7 mnkr skatteintäkter från Bengtsfors kommuns egna skatteunderlag.

Skattesatsen uppgår nu till 22,92 procent. Senaste förändringen var mellan 2014 och 2015 då skattesatsen höjdes med 50 öre.

Extraordinära poster

Redovisningsposter att hänföra till extraordinära poster finns inte.

Finansnetto

Koncernens finansnetto har försämrats mot året före och är nu negativt och uppgår till 0,7 mnkr. År 2018 uppgick finansnettot till 0,3 mnkr och år 2017 till -2,9 mnkr.

Kommunens finansnetto har också försämrats mot året innan och uppgår nu till 0,6 mnkr. År 2018 uppgick finansnettot till 2,7 mnkr och år 2017 till 0,4 mnkr.

Driftkostnadsandel

För att nå ekonomisk balans är det nödvändigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna. Ett mått på denna balans är driftkostnadsandel som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Redovisas en driftkostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter.

Driftkostnadsandel

Procentandel	2019	2018	2017
Verksamhetens kostnader och intäkter	98,5	96,7	93,2
Avskrivningar	4,8	4,9	5,0
Finansnetto	-0,1	-0,4	-0,1
Driftkostnadsandel	103,2	101,2	98,1

Driftkostnadsandelen uppgår till 103,2 procent år 2019. För år 2018 redovisas en driftkostnadsandel på 101,2 procent. År 2017 uppgick driftkostnadsandelen till 98,1 procent. År 2019 är andra året i rad som driftkostnadsandelen överstiger 100 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Förutom de två senaste åren har kommunen haft en driftkostnadsandel under 100 procent sedan år 2011.

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Koncernen			Bengtstors kommun		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Rörelseresultat före finansiella poster	-12,4	0,7	17,4	-20,8	-9,8	10,9
Erhållen ränta	2,1	2,9	1,0	2,6	4,1	2,2
Erlagd ränta	-2,8	-2,6	-3,9	-2,0	-1,4	-1,8
Avskrivningar	39,4	38,8	43,0	29,9	29,8	29,3
Övriga justeringar för ej likvidpåverkande poster	0,5	1,2	-0,3	0,0	0,1	-1,6
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital	26,8	41,0	57,2	9,7	22,8	39,0
Ökning/minskning varulager	0,9	-0,3	0,9	0,0	0,1	0,1
Ökning/minskning korta fordringar	11,9	-0,2	6,1	11,6	3,7	11,4
Ökning/minskning övriga korta skulder	-26,4	1,7	31,8	12,5	-6,4	31,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	13,2	42,2	96,0	33,8	20,2	81,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	-42,5	-84,2	-85,4	-27,5	-72,8	-79,8
Förändring av finansiella tillgångar	1,6	0,0	-0,7	-41,0	0,0	4,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-40,9	-84,2	-86,1	-68,5	-72,8	-75,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Amortering av låneskulder	29,6	36,9	-0,4	29,6	41,0	3,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	29,6	36,9	-0,4	29,6	41,0	3,6
Årets kassaflöde	1,9	-5,1	9,5	-5,1	-11,6	9,8
Likvida medel vid årets början	56,9	62,0	52,5	17,4	29,0	19,2
Likvida medel vid årets slut	58,8	56,9	62,0	12,3	17,4	29,0

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Koncernen			Bengtstors kommun		
		2019	2018	2017	2019	2018	2017
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar		0,2	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och anläggningar	8	684,4	683,0	639,2	424,8	428,5	386,9
Maskiner och inventarier	9	168,1	166,9	164,0	133,7	132,4	131,0
Pågående arbete		4,7	4,2	5,5	0,0	0,0	0,0
Finansiella tillgångar	10	9,7	10,0	10,0	67,4	25,1	25,1
Långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar		867,1	864,3	819,0	625,9	586,0	543,0
Omsättningstillgångar							
Förråd		1,5	2,4	2,1	0,9	0,9	1,0
Fordringar	11	77,0	88,9	88,7	68,7	80,3	84,0
Kortfristiga placeringar	12	26,7	28,0	28,0	26,7	28,0	28,0
Likvida medel		58,8	56,9	62,0	12,3	17,4	29,0
Summa omsättningstillgångar		164,0	176,2	180,8	108,6	126,6	142,0
SUMMA TILLGÅNGAR		1 031,1	1 040,5	999,8	734,5	712,6	685,0
EGET KAPITAL OCH SKULDER							
Årets resultat	13	-13,1	1,0	14,5	-20,2	-7,1	11,3
Resultatutjämningsreserv	13	52,1	59,2	55,6	52,1	59,2	55,6
Övrigt eget kapital	13	345,0	336,9	326,0	288,3	288,3	280,6
Summa eget kapital		384,0	397,1	396,1	320,2	340,4	347,5
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	14	8,0	8,0	7,8	5,3	5,3	5,2
Andra avsättningar	14	5,4	4,9	4,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar		13,4	12,9	11,8	5,3	5,3	5,2
Långfristiga skulder	15	478,3	448,7	411,8	245,0	215,4	174,4
Kortfristiga skulder	16	155,4	181,8	180,1	164,0	151,5	157,9
Summa skulder		633,7	630,5	591,9	409,0	366,9	332,3
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 031,1	1 040,5	999,8	734,5	712,6	685,0
Panter och ansvarsförbindelser							
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	17	234,3	239,6	243,3	234,3	239,6	243,3
Borgensåtagande	18	8,4	12,6	12,9	244,4	252,2	252,9

Analys av balansräkningen

Anläggningstillgångar

Kommunkoncernens anläggningstillgångar uppgår till 867,1 mnkr, en ökning med 2,8 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen av materiella anläggningstillgångar minskas av att utrangering har gjorts under året avseende sporthallen vid Ekhagsskolan samt sluttäckning av deponin vid Karls Gärde.

Kommunens anläggningstillgångar uppgår vid årets slut till 625,9 mnkr. Dessa har därmed ökat med 39,9 mnkr jämfört med året innan. Större delen av ökningen återfinns i de finansiella tillgångarna och är en effekt av förändrade ägarförhållanden internt i kommunens bolagskoncern. Värdet av kommunens anläggningstillgångar totalt har ökat varje år sedan 2012.

Kortfristiga fordringar

De kortfristiga fordringarna har för kommunkoncernen ökat med 11,9 mnkr och för kommunen minskat med 11,6 mnkr.

Likvida medel

Kommunkoncernens likvida medel har ökat med 1,9 mnkr och kommunens har minskat med 5,1 mnkr.

Eget kapital

Det egna kapitalet har både för kommunkoncernen och kommunen minskat med årets resultat. Det egna kapitalet uppgår nu till 384,0 mnkr för kommunkoncernen och 320,2 mnkr för kommunen.

Långfristiga skulder

Kommunkoncernens och kommunens långfristiga skulder består av låneskulder till kreditinstitut, minskat med den del som löpande amorteras nästa år enligt överenskommen amorteringsplan och bokförs som kortfristiga skulder.

Kommunkoncernens långfristiga skulder har ökat med 29,6 mnkr. De kommunala bolagen har oförändrade långfristiga skulder, så hela

förändringen finns i kommunen. Gjorda investeringar i kombination med ett negativt resultat har inneburit ett behov av ökad upplåning.

Kommunens lån hos kreditinstitut uppgår nu till 245,0 mnkr.

Kortfristiga skulder

Kommunkoncernens kortfristiga skulder uppgår till 155,4 mnkr och har jämfört med föregående år minskat med 26,4 mnkr.

Kommunens kortfristiga skulder uppgår till 164,0 mnkr och har ökat med 12,5 mnkr. I de kortfristiga skulderna finns en skuld till Bengtsfors Teknik AB för förvärvet av aktierna i Bengtsforshus AB på 39,7 mnkr. I de kortfristiga skulderna ingår också semesterlöneskuld och okompenserad övertid med 26,9 mnkr.

Rörelsekapital

Rörelsekapitalet är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Kommunkoncernens rörelsekapital uppgår till 8,6 mnkr. Kommunens rörelsekapital är negativt och uppgår till -55,4 mnkr. Att rörelsekapitalet har minskat beror i huvudsak på minskning av kortfristiga fordringar kombinerat med den nytillkomna skulden avseende aktieförvärvet i Bengtsforshus AB.

Kommunens pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden (mnkr)	2019	2018	2017
Intjänade pensioner såsom individuell del inklusive löneskatt	21,1	19,5	19,0
Pensionsavsättningar	5,3	5,3	5,2
Pensioner intjänade före 1998 inklusive särskild löneskatt	234,3	239,6	243,3

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare är den långsiktiga finansiella handlingsberedskapen.

Kommunkoncernens soliditet uppgår till 37,2 procent. Föregående år uppgick den till 38,6 procent. För kommunen uppgår soliditeten till 43,6 procent. Det är en minskning jämfört med föregående år då den uppgick till 47,8 procent. Soliditet inklusive pensionsförpliktelser utanför balansräkningen uppgår till 11,7 procent.

Soliditet

Kommunen	2019	2018	2017
Soliditet	43,6 %	47,8 %	50,7 %
Tillgångsförändring	3,1 %	4,0 %	7,0 %
Förändring av eget kapital	-5,9 %	-2,0 %	3,4 %

Skuldsättningsgrad

Av kommunens tillgångar har 56,4 procent finansierats med främmande kapital. Detta kallas för skuldsättningsgraden och är soliditetens motsats. Av skulderna är 59,1 procent långfristiga, det vill säga att de förfaller till betalning efter ett år eller mer. Denna andel har ökat jämfört med året innan då den uppgick till 57,9 procent.

Skuldsättningsgrad

Kommunen	2019	2018	2017
Total skuldsättningsgrad	56,4 %	52,2 %	49,3 %
Varav avsättningsgrad	0,7 %	0,7 %	0,8 %
Varav kortfristig skuldsättningsgrad	22,3 %	21,3 %	23,1 %
Varav långfristig skuldsättningsgrad	33,4 %	30,2 %	25,5 %

Noter 2019

Belopp i miljoner kronor

NOT 1 Verksamhetens intäkter

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Bidrag	89,2	114,4	114,0
Avgifter	10,9	11,6	11,2
Vatten-, renhållnings- och fjärrvärmeavgifter	57,9	57,0	56,5
Hysesintäkter	10,5	10,1	10,3
Övrigt	53,3	45,7	49,9
Summa	221,8	238,7	241,9

NOT 2 Verksamhetens kostnader

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Personalkostnader	533,1	531,1	499,3
Material	30,8	30,9	32,1
Köpta tjänster	167,8	162,2	153,7
Bidrag	38,6	39,8	39,8
Hyrer och fastighetskostnader	30,5	31,7	29,1
Övrigt	39,3	35,4	39,4
Summa	840,1	831,2	793,4

NOT 3 Avskrivningar

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Fastigheter och anläggningar	23,5	23,3	25,7
Maskiner och inventarier	15,9	15,5	17,3
Summa	39,4	38,8	43,0

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Fastigheter och anläggningar	17,1	17,5	15,1
Maskiner och inventarier	12,8	12,3	14,2
Summa	29,9	29,8	29,3

NOT 4 Skatteintäkter

	2019	2018	2017
Kommunalskatt	426,7	407,9	398,0
Skatteavräkning	-4,0	-2,1	-1,5
Övriga skatteintäkter	0,0	0,0	0,0
Summa	422,7	405,8	396,5

NOT 5 Generella statsbidrag

	2019	2018	2017
Bidrag utjämningsystem	209,2	212,4	201,8
Avgifter utjämningsystem	-4,5	-5,7	-6,6
Summa	204,7	206,7	195,2

NOT 6 Finansiella intäkter

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Inkomsträntor	0,2	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	1,9	2,9	1,0
Summa	2,1	2,9	1,0

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Inkomsträntor	0,1	0,0	0,0
Borgensintäkter	1,2	1,2	1,2
Övriga finansiella intäkter	1,3	2,9	1,0
Summa	2,6	4,1	2,2

NOT 7 Finansiella kostnader

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Räntor anläggningslån	2,4	2,3	3,2
Ränta pensionsskuld	0,1	0,1	0,1
Övriga finansiella kostnader	0,3	0,1	0,6
Summa	2,8	2,6	3,9

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Räntor anläggningslån	1,7	1,1	1,1
Ränta pensionsskuld	0,1	0,1	0,1
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,1	0,6
Summa	2,0	1,4	1,8

NOT 8 Fastigheter och anläggningar

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	1 132,0	1 012,1	886,5
Justering redovisningsätt	3,7	2,1	0,0
Avyttringar under året	-14,4	-4,3	-11,0
Nyanskaffningar under året	38,9	122,1	136,6
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 160,2	1 132,0	1 012,1
Ingående ackumulerade avskrivningar	-465,0	-444,7	-419,9
Avyttringar under året	3,4	3,0	0,9
Nedskrivningar	0,0	0,0	-5,0
Årets avskrivning	-23,5	-23,3	-20,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-485,1	-465,0	-444,7
Pågående ombyggnad	9,3	15,9	71,8
Utgående bokfört värde	684,4	682,9	639,2

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	770,2	657,8	554,0
Avyttringar under året	-13,1	-3,3	-1,9
Nyanskaffningar under året	30,7	115,7	105,7
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	787,8	770,2	657,8
Ingående ackumulerade avskrivningar	-357,6	-342,7	-328,2
Avyttringar under året	2,4	2,6	0,6
Nedskrivning	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivning	-17,1	-17,5	-15,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-372,3	-357,6	-342,7
Pågående ombyggnad	9,3	15,9	71,8
Utgående bokfört värde	424,8	428,5	386,9

Specifikation av bokförda värden	2019	2018	2017
Markreserv	32,1	32,1	32,1
Verksamhetsfastigheter	190,6	190,6	132,4
Fastigheter för affärsverksamhet	117,8	109,6	69,3
Publika fastigheter	58,8	63,4	59,3
Fastigheter för annan verksamhet	16,2	16,9	22,0
Pågående nybyggnader	9,3	15,9	71,8
Summa	424,8	428,5	386,9

NOT 9 Maskiner och inventarier

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	432,8	414,7	398,7
Nyanskaffningar under året	16,9	18,5	20,2
Försäljningar/utrangeringar under året	-0,1	-0,4	-4,2
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	449,6	432,8	414,7
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-265,9	-250,7	-233,6
Försäljningar/utrangeringar under året	0,3	0,3	0,2
Årets avskrivning	-15,9	-15,5	-17,3
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-281,5	-265,9	-250,7
Utgående bokfört värde	168,1	166,9	164,0

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	347,4	333,8	324,4
Nyanskaffningar under året	14,1	13,9	14,5
Försäljningar/utrangeringar under året	-0,0	-0,3	-5,1
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	361,5	347,4	333,8
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-215,0	-202,8	-190,1
Försäljningar/utrangeringar under året	0	0,1	1,5
Årets avskrivning	-12,8	-12,3	-14,2
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-227,8	-215,0	-202,8
Utgående bokfört värde	133,7	132,4	131,0

Specifikation av bokförda värden	2019	2018	2017
Maskiner	3,1	4,0	3,0
Inventarier	43,7	39,9	35,1
Byggnadsinventarier	76,4	79,3	82,2
Bilar och andra transportmedel	7,3	6,8	8,3
Förbättringsutgifter på fast ej ägda av komm	1,2	0,6	0,7
Konst	1,6	1,3	1,0
Övriga maskiner och inventarier	0,4	0,5	0,7
Summa	133,7	132,4	131,0

NOT 10 Finansiella anläggningstillgångar

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Aktier och andelar	7,6	7,9	7,9
Obligationer	2,1	2,1	2,1
Summa	9,7	10,0	10,0

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Aktier i koncernföretag	58,3	15,5	15,5
Övriga aktier och andelar	7,1	7,5	7,5
Obligationer	2,1	2,1	2,1
Summa	67,5	25,1	25,1

NOT 11 Fordringar

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Kundfordringar	7,7	4,7	6,3
Skatte- och bidragsfordran	4,8	4,8	9,3
Förutbetalda kostnader/ upplupna intäkter	52,9	49,0	44,0
Övriga fordringar	11,6	30,3	29,0
Summa	77,0	88,9	88,7

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Kundfordringar	3,4	6,9	6,4
Skatte- och bidragsfordran	4,7	4,4	9,2
Förutbetalda kostnader/ upplupna intäkter	44,5	38,3	40,1
Övriga fordringar	16,1	30,6	28,3
Summa	68,7	80,3	84,1

NOT 12 Finansiella omsättningstillgångar

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Aktier och andelar	0,0	0,0	0,0
Obligationer och andra liknande värdepapper	26,7	28,0	28,0
Summa	26,7	28,0	28,0

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Aktier och andelar	0,0	0,0	0,0
Obligationer och andra liknande värdepapper	26,7	28,0	28,0
Summa	26,7	28,0	28,0

NOT 13 Eget kapital

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Kommunens eget kapital	340,4	347,5	336,2
Bolagens egna kapital	56,7	48,6	45,4
Årets resultat	-13,1	1,0	14,5
Summa	384,0	397,1	396,1

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Årets resultat	-20,2	-7,1	11,3
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-3,6
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	18,9	7,1	0,0
Användning av medel från pensionsreserv	1,3	0,0	0,0
Resultatutjämningsreserv	33,2	52,1	59,2
Pensionsreserv	26,7	28,0	28,0
Fjärrvärmefond	-14,0	-14,5	-15,8
Övrigt eget kapital	274,3	274,8	268,4
Summa	320,2	340,4	347,5

NOT 14 Avsättningar

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Ingående avsättning pensioner	5,3	5,2	6,8
Pensionsutbetalningar	-0,3	-0,3	-0,3
Nyintjänad pension	0,0	0,4	-0,8
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,1	0,1	0,1
Förändring av löneskatten	0,0	0,0	-0,3
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,2	-0,1	-0,3
Summa avsättningar pensioner	5,3	5,3	5,2
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	5,3	5,3	5,2

Not 15 Långfristiga skulder

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Lån i banker och kreditinstitut	473,1	448,7	411,8
Långfristiga leasingkulder	0,0	0,0	0,0
Långfristiga förutbetalda intäkter	5,2	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Summa	478,3	448,7	411,8

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Lån i banker och kreditinstitut	245,0	215,4	174,4
Långfristiga leasingkulder	0,0	0,0	0,0
Långfristiga förutbetalda intäkter	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Summa	245,0	215,4	174,4

NOT 16 Kortfristiga skulder

Kommunkoncernen	2019	2018	2017
Leverantörsskulder	14,5	43,2	47,7
Kortfristig del av långfristig skuld	0,0	0,0	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	116,2	129,6	129,4
Övriga kortfristiga skulder	24,7	9,0	3,0
Summa	155,4	181,8	180,1

Bengtstors kommun	2019	2018	2017
Leverantörsskulder	2,8	38,6	40,5
Kortfristig del av långfristig skuld	0,0	0,0	0,0
Personalskatter	8,0	8,5	8,2
Upplupna personalkostnader	42,2	43,5	45,4
Kortfristig del av pensionskuld	21,1	19,5	19,0
Upplupna räntekostnader	0,5	0,3	0,2
Övriga upplupna kostnader	38,6	13,9	5,3
Förutbetalda intäkter	11,1	27,1	39,4
Övriga kortfristiga skulder	39,7	0,1	-0,1
Summa	164,0	151,5	157,9

Beloppen för förutbetalda intäkter 2017-2018 inkluderar utbetald etableringsersättning som avses att användas för etableringsinsatser senare år. Den faktiska etableringsperioden sträcker sig över längre tid än den tid som utbetalningarna görs för. För år 2018 uppgick beloppet till 10,3 mnkr och beloppet för år 2017 var 10,1 mnkr. År 2019 redovisas leverantörsskulder delvis under övriga upplupna kostnader som en effekt av byte av ekonomisystem vid årsskiftet.

NOT 17 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar

	2019	2018	2017
Ingående ansvarsförbindelse	239,6	243,3	256,2
Pensionsutbetalningar	-10,1	-10,5	-9,8
Nyintjänad pension	0,0	3,4	-0,8
Ränte- och basbeloppsuppräknings	5,9	3,8	4,9
Förändring av löneskatten	-1,0	-0,7	-2,5
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	1,7
Övrigt	-0,1	0,3	-6,4
Utgående ansvarsförbindelse	234,3	239,6	243,3

NOT 18 Borgensåtagande

Bengtsfors kommun	2019	2018	2017
Borgen för dotterbolag	236,1	239,5	240,0
Borgen för utomstående	8,4	12,6	12,9
Borgen för egnahem	0,0	0,0	0,0

Bengtsfors kommun har i juni 1997 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bengtsfors kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelseerna uppgick till 467 661 162 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 465 502 400 kronor.

Ekonomisk analys – fjärrvärmeverksamhetens påverkan

Bengtsfors kommun är en av de få eller den enda kommunen i Sverige som bedriver fjärrvärmeverksamhet i förvaltningsform. Verksamheten bedrivs som en affärsdrivande verksamhet på samma sätt som VA- och renhållningsverksamheterna. Under åren 2010–2012 gick verksamheten med stora underskott, främst beroende på en del oljeeldning i väntan på annan teknisk lösning efter att en panna gått sönder. Under hösten 2017 togs det fram en affärsplan för fjärrvärmeenheten som innehåller mål för att skapa en stabil grund för den fortsatta fjärrvärmeverksamheten, där långsiktighet och affärsmässighet står i fokus. Under 2018–2019 har arbetet i verksamheten bedrivits i enlighet med fastställd affärsplan.

Att fjärrvärmeverksamheten bedrivs i förvaltningsform och därmed redovisas i kommunens räkenskaper påverkar kommunens nyckeltal negativt. På sikt kommer fjärrvärmeverksamhetens underskott att återhämtas och i mindre grad påverka kommunens räkenskaper. Verksamheten har visat överskott varje år sedan 2014. År 2019 redovisar fjärrvärmeverksamheten ett överskott på 0,5 mnkr.

Resultaträkning med och utan fjärrvärmeverksamheten

Belopp i miljoner kronor	Bengtsfors kommun	Exklusive fjärrvärmeverksamheten
	2019	2019
Verksamhetens intäkter	221,8	201,3
Verksamhetens kostnader	-840,1	-824,0
Avskrivningar	-29,9	-27,4
Verksamhetens nettokostnader	-648,2	-650,1
Skatteintäkter	422,7	422,7
Generella statsbidrag	204,7	204,7
Finansiella intäkter	2,6	2,6
Finansiella kostnader	-2,0	-0,6
Resultat före extraordinära poster	-20,2	-20,7
Extraordinära poster	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	-20,2	-20,7

Om fjärrvärmeverksamheten inte bedrivs i förvaltningsform skulle kommunens resultat för år 2019 ha uppgått till -20,7 mnkr istället för -20,2 mnkr.

Balansräkning

	Bengtstors kommun	Exklusive fjärrvärme- verksamheten
Belopp i miljoner kronor	2019	2019
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Fastigheter och anläggningar	424,8	368,3
Maskiner och inventarier	133,7	114,2
Pågående arbete	0,0	0,0
Finansiella tillgångar	67,4	67,4
Långfristiga fordringar	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar	625,9	549,9
Omsättningstillgångar		
Förråd	0,9	0,0
Fordringar	68,7	65,8
Kortfristiga placeringar	26,7	26,7
Likvida medel	12,3	12,3
Summa omsättningstillgångar	108,6	104,8
SUMMA TILLGÅNGAR	734,5	654,7
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Årets resultat	-20,2	-20,7
Resultatutjämningsreserv	52,1	52,1
Övrigt eget kapital	288,3	302,8
Summa eget kapital	320,2	334,2
Avsättning för pensioner och		
liknande förpliktelser	5,3	5,3
Andra avsättningar	0,0	0,0
Summa avsättningar	5,3	5,3
Långfristiga skulder	245,0	154,1
Kortfristiga skulder	164,0	161,1
Summa skulder	409,0	315,2
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	734,5	654,7

Om fjärrvärmeverksamheten inte bedrevs i förvaltningsform skulle anläggningstillgångarna vara 76,0 mnkr lägre. Det egna kapitalet skulle vara 334,2 mnkr istället för 320,2 mnkr. Kommunens låneskuld skulle uppgå till 154,1 mnkr istället för 245,0 mnkr.

Soliditeten skulle uppgå till 51,0 procent istället för 43,6 procent. Soliditeten inklusive den gamla pensionskulden skulle uppgå till 15,3 procent istället för 11,7 procent.

Finansiell profil – finansiell jämförelse med andra kommuner

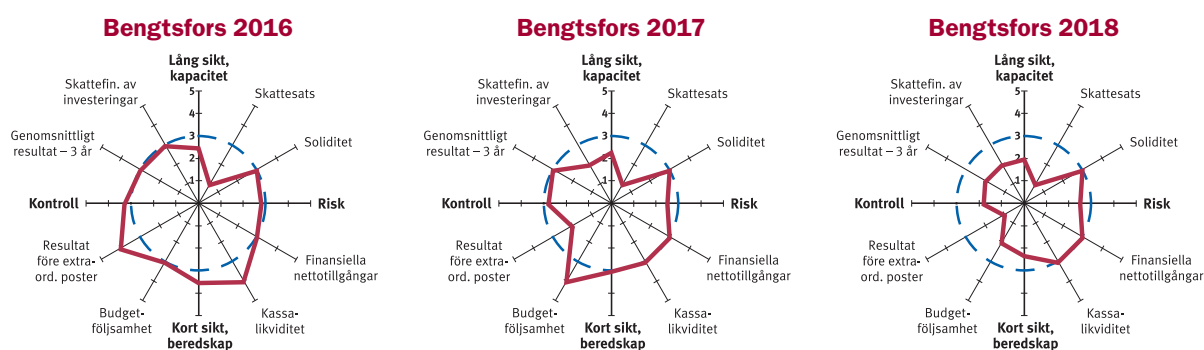
Intresset för att jämföra sig med andra kommuner är stort. Dessa jämförelser används alltmer i styrningen hos de enskilda kommunerna där man vill lära sig av de kommuner som lyckas bäst. Ett verktyg för finansiell jämförelse är den finansiella profilen som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige. Alla delar i detta avsnitt är hämtade från den rapport som Kommunforskning i Västsverige sammanställt. Profilen används för att jämföra Bengtsfors med övriga kommuner i Västra Götalands län och Hallands län. Den analyserade perioden avser åren 2016–2018 då 2019 års profil av naturliga skäl ännu inte finns tillgänglig.

Den finansiella profilens uppbyggnad

Den finansiella profilen är konstruerad som ett poläradiagram. Till skillnad från den finansiella analysen i årsredovisningen, som huvudsakligen beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar den finansiella profilen på att analysera var

en kommun befinner sig finansiellt och hur utvecklingen gestaltat sig i förhållande till övriga kommuner i urvalet.

Profilen innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. De tas fram för samtliga enskilda kommuner som ingår i den studerade kommungruppen. Nyckeltalen betygsätts sedan enligt betygsskalan 1 till 5, där en 5:a är högsta betyg. Poängskalan är relativ och det är kommunens placering i förhållande till övriga 55 kommuner i studien som avgör poängen. Profilen innehåller också fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv för en kommun. Dessa finansiella perspektiv är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande och kontroll över den finansiella utvecklingen. Varje perspektiv är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen.

Långsiktig handlingsberedskap

Perspektivet handlar om vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i gruppen. Den långsiktiga handlingsberedskapen för Bengtsfors kommun har försämrats något under perioden 2016–2018 och är något sämre än kommungruppen. Det är också, tillsammans med kontrollperspektivet, det svagaste perspektivet för Bengtsfors kommun. I relation till övriga kommuner i undersökningen har resultatnivån och skattefinansieringsgraden av investeringar minskat.

Kortsiktig handlingsberedskap

Perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt med fokus på de närmaste 1–2 åren. Betyget för den kortsiktiga handlingsberedskapen har minskat under perioden. Det som sänker betyget är en minskad resultatnivå och försämrad budgetföljsamhet i kombination med sänkt likviditet.

Risikförhållande

Med risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Poängen för riskperspektivet är under perioden något försämrad. Orsaken till den mindre förändringen är en sänkt likviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen

Med begreppet kontroll avses hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. Även kontrollperspektivet sänks under perioden. Det som drar ner poängen för kontrollperspektivet är minskad skattefinansieringsgrad av investeringar, sänkt resultatnivå och sänkt poäng för budgetföljsamhet.

Sammanfattande kommentar

Kommunforskning i Västsverige gör följande sammanfattande analys av det ekonomiska läget för Bengtsfors kommun.

Bengtsfors har ett ansträngt ekonomiskt läge. Resultatnivån bör förbättras till runt 2 procent i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att möta förväntade framtida utmaningar. Detta kommer också att stärka kommunens balansräkning och ge utrymme för att skattefinansiera framtida investeringar och på så sätt slippa en alltför ökad skuldsättning.

Det är av största vikt att kommunen inte försvagar sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. För många kommuner innebär det att intäkterna från skatteunderlagets tillväxt inte beräknas räcka till. Det kommer i så fall behövas skattehöjningar för att finansiera kommunernas verksamheter framöver. Detta bör inte vara aktuellt för Bengtsfors, om kommunen bedriver en fortsatt god ekonomistyrning med fokus att förbättra resultatnivån de kommande åren.

Redovisning av de kommunala bolagen

Bengtstors kommunkoncern

I Bengtstors kommuns sammanställda redovisning ingår de av kommunen direkt helägda bolagen Bengtstors Energi AB, Bengtstors AB, Bengtstors Teknik AB och Majberget Utvecklings AB. Dessutom ingår Bengtstors Energi Nät AB som till 100 procent ägs av Bengtstors Energi AB.

Under 2018 beslutades om en förändring av bolagsstrukturen. Denna har till stor del verkställts under 2019. Tidigare ägdes Bengtstors Energi AB, Bengtstors Energi Nät AB och Bengtstors AB av Bengtstors Teknik AB som då utgjorde moderbolag i en koncern. Allt ägande ligger nu i kommunen förutom nätbolaget som ägs av Bengtstors Energi AB. Det tidigare moderbolaget Bengtstors Teknik AB har inte längre något ägande eller verksamhet. Planering för avveckling eller försäljning av bolaget pågår.

Större delen av de kommunala bolagens bokföring för år 2019 gick förlorad vid ett haveri på den server i Färgelanda kommun där det gemensamma ekonomisystemet för Dalslandskommunerna och de kommunala bolagen fanns installerat. För bolagen har det inneburit att bokföringen har behövt återskapas i efterhand, ett till största delen manuellt arbete som varit mycket tidskrävande och medfört ökade kostnader. Det har också inneburit att årsredovisningarna avlämnas senare än brukligt.

Bengtstors Teknik AB

Bolaget har varit moderbolag i koncernen som omfattar Bengtstors Energi Nät AB, Bengtstors Energi AB och Bengtstors AB. Verksamheten bestod i att äga och förvalta aktierna i dotterbolagen. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut har under året aktierna i Bengtstors Energi AB och Bengtstors AB sålts till Bengtstors kommun. Aktierna i Bengtstors Energi Nät AB har sålts till Bengtstors Energi AB.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på +49,8 mnkr (0,0 mnkr föregående år).

Resultatet är helt en effekt av genomförda överlåtelser av aktier.

Bengtstors Energi Nät AB

Bolaget bedriver nätdistribution av el samt distribution av bredband i fibernät.

Under året har en ny medarbetare till kundtjänstverksamheten anställts och en medarbetare har tagit ut pension. Vid utgången av 2019 var totalt tolv personer tillsvidareanställda i bolaget.

VD-funktion köps in från kommunen.

Under året har 32 450 MWh (32 819 MWh föregående år) överförts i elnätet.

Antalet nätkunder den 31 december var 2 365 st (2 361 st föregående år).

Överföringsförlusterna 2019 var 3,31 procent (3,46 procent föregående år).

Sexton nätkunder har under året (tio föregående år) levererat totalt 61 MWh (34 MWh föregående år) sol via nätet.

Antalet fiberanslutningar vid utgången av 2019 var 3 737 st (3 542 st föregående år). Till detta ska läggas 73 st svartfiberanslutningar till ett antal kunder i kommunen.

Verksamhetsårets aktiverade investeringar har uppgått till 2,5 mnkr (1,4 mnkr föregående år) och följer i stort beslutad investeringsplan för året, pågående projekt över årsskiftet är 0,5 mnkr. Största investeringarna är utbyte av transformatorstationer, transformatorer och högspänningsjordkabel. Genomförda utbyten är gjorda för ökad personsäkerhet, minskade överföringsförluster, ökad driftsäkerhet och för att kunna möta nya lagar och ökade kundkrav.

Aktiverad investering i fibernät uppgår per 2019-12-31 till 0,5 mnkr (3,8 mnkr föregående år), pågående projekt 0,9 mnkr.

Anslutningsavgifter, som redovisats i resultaträkningen, har erhållits med 1,5 mnkr (1,6 mnkr föregående år) under år 2019.

Bolaget redovisar en vinst efter finansiella poster på 3,4 mnkr (3,5 mnkr föregående år).

Bengtstors Energi AB

Bolaget bedriver handel med el.

Under året har bolaget förvärvat samtliga aktier i Bengtstors Energi Nät AB från Bengtstors Teknik AB.

Vid årets slut var antalet kunder 2 157 st (2 119 st föregående år).

Inom ramen för det gällande elleveransavtalet har 27 650 MWh levererats (28 306 MWh föregående år).

Produktionen av el i Bäckeby kraftstation har under året uppgått till 425 MWh (315 MWh föregående år).

Antalet elcertifikat var vid årets slut oförändrat 6 346 st, värdet för certifikaten har sjunkit ytterligare under året och kommer att belasta årets resultat med nedskrivning om 0,7 mnkr, avyttring av delar av certifikatsinnehavet kommer att verkställas under 2020.

Under året har 13 kunder (8 föregående år) levererat in totalt 50 MWh solexel (32 MWh föregående år).

Under året har 4 st laddstationer för elbilar tagits i drift.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på -0,7 mnkr (0,8 mnkr föregående år).

Bengtstors AB

Bengtstors AB är kommunens bostadsbolag som ska främja bostadsförsörjningen i Bengtstors kommun. Verksamheten i bolaget utgörs huvudsakligen av förvaltning och uthyrning av bostads- och lokalfastigheter med tillhörande serviceanläggningar.

Under året har fastigheten Lantmätaren 1 (Gula villan) förvärvats och renovering pågår av Praktikertjänst och Tandläkare Martinsson och Henrikssons lokaler. Inflytt är beräknad till maj 2020.

Styrelsen har, efter godkännande från kommunfullmäktige och bolagsstämman, beslutat om nyproduktion. Förvärv av mark för detta ändamål har skett under året. Upphandling av totalentreprenör för nybyggnationen påbörjades i slutet av räkenskapsåret och i februari 2020 lämnades tilldelningsbeslut. Byggnadens bottenvåning kommer att hyras av VGR-regionen Folkvandvården. Utöver denna nyetablering så tillkommer 11 bostadslägenheter. Stora delar av projekteringsarbetet har utförts under 2019 och redovisas som pågående nyanläggning i balansräkningen.

De större investeringar som färdigställts under året är bland annat ROT-renovering av lägenheter på Nedre Olympen och på Verkstadsvägen i Billingsfors. En fastighet, Nästegård 1:92 i Gustavsfors, har sålts under året. Under år 2019 påbörjades konverteringen från direktverkande el till vattenburen fjärrvärme på Övre Olympen.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på 4,2 mnkr (4,7 mnkr föregående år).

Majberget Utvecklings AB

Bolaget har inte bedrivit någon verksamhet under 2016–2019. Under året har betalningar av tidigare pensionsåtaganden gjorts, vilket gett upphov till det negativa resultatet.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -0,2 mnkr (0,0 mnkr föregående år).

Redovisningsmodell

Lagen om kommunal bokföring och redovisning reglerar den externa redovisningen. Årsredovisningen ska enligt lagen innehålla resultat- och balansräkning samt en finansieringsanalys. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning. Enligt lagen ska årsredovisningen även innehålla en koncernredovisning. Denna utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkningar med de bolag i vilka kommunen har betydande inflytande.

Resultaträkningen redovisar det ekonomiska resultatet på tre nivåer. Den första nivån, verksamhetsresultatet, visar vad kommunens verksamhet kostar. Resultatet på den andra nivån visar resultatet efter skatteintäkter och finansiella poster. Den tredje nivån, årets resultat, visar resultatet efter extraordinära intäkter och kostnader. Med extraordinära poster avses större intäkter och kostnader som ligger utanför den normala verksamheten.

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid en viss tidpunkt. Den visar värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats, externt med skulder och internt med eget kapital. Tillgångarna delas upp i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Kortfristiga skulder är de som förfaller inom ett år. Avsättningar är skulder som till storlek och förfallotidpunkt är okända och därmed osäkra. Skillnaden mellan tillgångar och summan av avsättningar och skulder utgör det egna kapitalet.

Finansieringsanalysen, eller den ännu bättre kassaflödesanalysen, ger upplysning om hur medel har tillförts och hur dessa använts.

Kommunens finansiella ställning analyseras i anslutning till resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning.

Redovisningsprinciper

I december 2019 inträffade ett haveri på den server i Färgelanda kommun där installationen av ekonomisystemet för Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas och Melleruds kommuner fanns. Någon säkerhetskopiera av data kunde inte återläsas och därför försvann merparten av bokföringstransaktionerna för år 2019. För resultaträkningens konton kunde saldoinformation som visade utfallet fram till haveriet sparas. Efter beslut i kommunstyrelsen har bokföring på transaktionsnivå för tiden fram till haveriet inte återskapats för kommunen. För denna period har saldoinformation använts vid upprättande av bokslut och årsredovisning. De kommunala bolagen har återskapat bokföringen för hela året.

Med reservation för vad som beskrivs ovan har redovisningen upprättats i all väsentlighet enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt med tillämpning av rekommendationer som utfärdats av Rådet för kommunal redovisning.

Leverantörsfakturor inkomna efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret, har i huvudsak skuldbokförts och belastat årets redovisning.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har i största möjliga utsträckning periodiserats till rätt år.

Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen.

Årets förändring av semesterlöneskulden, okompenserad övertid och jour redovisas under verksamhetens kostnader i resultaträkningen. I balansräkningen redovisas dessa såsom kortfristiga skulder.

Kostnadsräntor hörande till redovisningsåret, men där betalning skett efter årsskiftet, har förts upp som skuld i bokslutet.

Utställda fakturor efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret, har fodringsförts och tillgodgjorts årets redovisning (konsumtionsavgifter, hyror m.fl. avgifter).

Statsbidrag till diverse verksamheter har periodiserats.

Redovisning av kommunala skatteintäkter sker efter Rådet för kommunal redovisningsrekommendation om redovisning av skatteintäkter. Rekommendationen är att skatteintäkter ska redovisas efter bokföringsmässiga grunder baserat på Sveriges kommuner och landstings prognostiserade belopp.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Pensioner intjänade under år 2019 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagen som kortfristig skuld i balansräkningen. Tidigare intjänade garantipensioner redovisas som avsättningar i balansräkningen och som verksamhetskostnader i resultaträkningen. Försäkringslösning finns för den förmånsbestämda ålderspensionen och belastar löpande resultaträkningen under intjänandet. Pensionsförpliktelser som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Särskild löneskatt ingår i beloppen. Skandias beräkning, enligt RIPS17, har använts för att få fram siffrorna.

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden. Komponentredovisning tillämpas.

Avskrivningar beräknas ej för aktier, andelar, konstverk, mark och pågående investeringsprojekt. För övriga anläggningstillgångar sker planliga avskrivningar med utgångspunkt från tillgångarnas förväntade ekonomiska livslängd.

Samtliga leasingavtal har definierats som operationell leasing.

Koncernen Bengtsfors kommun omfattar förutom Bengtsfors kommun även de helägda kommunala bolagen Bengtsfors Teknik AB, Bengtsfors Energi Nät AB, Bengtsfors Energi AB, Bengtsforshus AB, och Majberget Utvecklings AB. I den sammanställda redovisningen har interna mellanhavanden mellan de i koncernen ingående enheterna i allt väsentligt eliminerats.

Skatter i de kommunala bolagen redovisas under verksamhetens intäkter eller kostnader.

Resultaträkning för Bengtsfors kommun fem år

Belopp i miljoner kronor	Bengtsfors kommun				
	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter	221,8	238,7	241,9	227,2	194,7
Verksamhetens kostnader	-840,1	-831,2	-793,4	-725,8	-672,8
Avskrivningar	-29,9	-29,8	-29,3	-35,4	-28,9
Verksamhetens nettokostnader	-648,2	-622,3	-580,8	-534,0	-507,0
Skatteintäkter	422,7	405,8	396,5	383,2	368,7
Generella statsbidrag	204,7	206,7	195,2	183,8	159,6
Finansiella intäkter	2,6	4,1	2,2	2,2	2,3
Finansiella kostnader	-2,0	-1,4	-1,8	-3,1	-5,6
Resultat före extraordinära poster	-20,2	-7,1	11,3	32,1	18,0
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	-20,2	-7,1	11,3	32,1	18,0

Nyckeltal för Bengtsfors kommun fem år

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal invånare 31 december	9 750	9 846	9 905	9 940	9 626
Utdebitering per skattekrona					
Kommunal skattesats	22,92	22,92	22,92	22,92	22,92
Finansiella mått					
Soliditet (%)	43,6	47,8	50,7	52,5	47,4
Eget kapital (miljoner kronor)	320,2	340,4	347,5	336,2	304,1
Totala tillgångar per invånare (kronor)	75 333	72 375	69 157	64 416	66 686
Låneskuld per invånare (kronor)	25 128	21 877	17 607	16 036	19 569
Låneskuld i % av anläggningstillgångar	39,1	36,8	32,1	32,1	40,0
Rörelsekapital (miljoner kronor)	-55,4	-24,9	-15,9	17,2	32,2
Finansnetto (miljoner kronor)	0,6	2,7	0,4	-0,9	-3,3
Skatteintäkter per invånare (kronor)	64 349	62 208	59 738	57 042	54 881
Personal					
Antal årsarbetare	764	750	751	714	684
Personalkostnader totalt (miljoner kronor)	533,1	531,1	499,3	456,9	420,9

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Bengtstors kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag under 2019.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisorernas analyser av väsentlighet och risk har varit vägledande för valet av granskningsinsatser och har utgjort grunden till revisionsplanen för verksamhetsåret 2019.

Vi har löpande tagit del av styrelsens och nämndernas verksamhet via protokoll och andra beslutsunderlag, samt genom samtal med förtroendevalda och tjänstemän. Vidare har räkenskaperna samt den interna kontrollen granskats. Dialog har förts med vår uppdragsgivare, kommunfullmäktiges presidium. KPMG har biträtt oss vid revisionen.

Resultatet och omfattningen av genomförd granskning framgår nedan och i bilaga 1 *Revisorernas redogörelse*, bilaga 2 *Lekmannarevisorernas granskningsrapporter*, bilaga 3 *Revisionsberättelser från de kommunala företagen*.

Vi har inte erhållit revisionsberättelse från Fyrbodals kommunalförbund eller Dalslands miljö- och energiförbund.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Bengtstors kommun **inte** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

I december 2019 inträffade ett haveri på den server där Bengtstors kommuns affärssystem och bokföring fanns sparad. Någon säkerhetskopia av data kunde inte återläsas och därför försvann merparten av bokföringstransaktionerna för år 2019, således finns inte en fullständig bokföring för 2019 och **därmed uppfyller kommunen inte Lag om kommunal bokföring och redovisning.**

Av denna anledning kan vi inte uttala oss om huruvida resultat- och balansräkningarna för 2019 fullt ut är korrekta och kan således inte heller bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

KOMMUNREVISORERNA

Därtill är årsredovisningen för sent avlämnad. Enligt kommunallagen 11 kap. § 20 ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Vi bedömer att styrelsens interna kontroll **inte** varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Avseende verksamhetsmålen bedömer vi att resultatet inte heller är förenligt med de mål som fullmäktige uppställt.

Vi riktar anmärkning mot kommunstyrelsen för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet. Detta mot bakgrund av att kommunstyrelsen inte säkerställt att det funnits erforderliga backuprutiner för kommunens ekonomisystem som lett till att merparten av bokföringen för 2019 gått förlorad, vilket innebär att det att det därmed saknas fullständig bokföring för 2019. Anmärkningen avser även den bristande måluppfyllelsen.

Vi uppmanar kommunstyrelsen att säkerställa att backup och återläsningstest för samtliga IT-system genomförs där genomförda aktiviteter dokumenteras formellt.

Trots ovanstående noteringar tillstyrker vi att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi avstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019 då kommunstyrelsen inte presenterat tillräckliga underlag för att vi ska kunna uttala oss om huruvida årsredovisningen är korrekt och därmed ger en rättvisande bild.

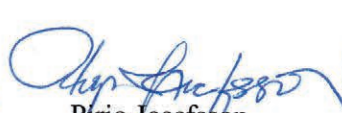
Revisionsberättelsen är upprättad av de, av kommunfullmäktige, valda revisorerna i Bengtsfors kommun.

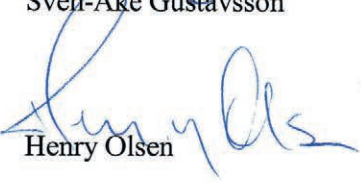
Med hänsyn till kommunallagens regler om jäv och kommunfullmäktiges beslut har nedanstående revisorer inte deltagit i revisionen av följande nämnd; Sven-Åke Gustavsson av överförmyndarnämnden.

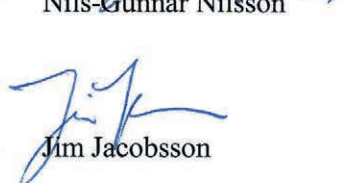
Bengtsfors 2020-06-12

Sven-Åke Gustavsson

Nils-Gunnar Nilsson

Pirjo Josefsson

Henry Olsen

Jim Jacobsson

- Bilaga 1 Revisorernas redogörelse 2019
- Bilaga 2 Lekmannarevisorernas granskningsrapporter 2019
- Bilaga 3 Revisionsberättelser från de kommunala företagen 2019

Snabbfakta om Bengtsfors

	2019	2018	2017
Folkmängd 31 december	9 750	9 846	9 905
Kommunal skattesats	22,92	22,92	22,92
Årets resultat			
Kommunen	-20,2	-7,1	11,3
Kommunkoncernen (sammanställd redovisning)	-13,1	1,0	14,5
Investeringar (miljoner kronor)			
Kommunen	35,8	73,6	79,8
Soliditet (%)	43,6	47,8	50,7

**BENGTSFORS
KOMMUN**

Box 14, Majbergsvägen 1, 666 21 Bengtsfors
 Telefon: 0531-52 60 00
 E-post: kommun@bengtsfors.se
www.bengtsfors.se